

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. *Názov (meno)*

Renáta Trpišová

2. *Identifikačné číslo*

-

3. *Sídlo*

Rosina, č. 507, 013 22 Rosina

4. *Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa*

Renáta Trpišová, Rosina č. 507, 013 22 Rosina, nembausro@gmail.com, t.č. +421907 119 637

5. *Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie*

Renáta Trpišová, Rosina č. 507, 013 22 Rosina, nembausro@gmail.com, t.č. +421907 119 637

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. *Názov*

VIŠŇOVÉ - SLNEČNÉ GRUNDY, ÚPRAVA BEZMENNÉHO PRÍTOKU ROSINKY, R.KM 0,400-0,516

2. *Účel*

Hlavným účelom je protipovodňová ochrana územia plánovanej IBV na prietok $Q_{100r} = 3,3 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Ďalším účelom je zamedzenie erózie nivelety dna počas zvýšených a povodňových prietokov a zabezpečenia stability brehov koryta. Navrhovaným riešením sa predpokladá zlepšenie kvality prostredia.

3. *Užívateľ*

Užívateľom navrhovanej činnosti bude obec Višňové a SVP, š.p.

4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť predstavuje úpravu koryta predmetného potoka na úseku o max. dĺžke 116 m v relevantnej priestorovej súvislosti s plánovanou IBV a bezpečné prevedenie povodňových prietokov s cieľom zabezpečiť protipovodňovú ochranu bezprostredného okolia vodného toku. Úprava spočíva v opevnení dna a päty brehov na výšku 0,30m a je navrhnuté z kamennej dlažby z lomového kameňa s prechodom do zatrávneného brehu. Navrhované úpravy budú viesť pôvodným korytom.

Ďalšie úseky vodného toku, kde záplavová čiara priamo neohrozuje jestvujúcu a navrhovanú zástavbu, sa ponechajú bez úprav. Úpravy na predmetnom toku neboli doposiaľ vykonané. Jedná sa o novú činnosť.

Prípravné práce na plánovanú IBV výstavbu už prebiehajú, aktuálne sa realizuje výstavba inžinierskych sietí a sú rozostavané aj prvé rodinné domy.

Navrhovaná činnosť je zaradená podľa prílohy 8 Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do kapitoly 10. „Vodné hospodárstvo“ pod číslom 7. Objekty protipovodňovej ochrany, pre ktorú podľa uvedeného zákona platí bez limitu zistovacie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že umiestnenie, technické a technologické riešenie navrhovanej činnosti je pre plánované využitie ideálne v predkladanom realizačnom variante, bolo upustené od požiadavky variantného riešenia (list č. OU-ZA-OSZP3-2022/018249-002 zo dňa 14. 03. 2022 (v prílohe)). Navrhovaná činnosť je tak predložená len v jednom realizačnom variante.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v Žilinskom kraji, okrese Žilina, v obci Višňové, k.ú. Višňové, na parcelách č. KNE 2536/2 a 1324/2. Pozemky sú vo vlastníctve obce Višňové.

Predmetná parcela je umiestnená mimo zastavaného územia obce Višňové, na jeho hranici.

Predmetné parcely sú v katastri nehnuteľností vedené ako trvalé trávne porasty a ako ostatné plochy.

Dotknutá lokalita leží v severozápadnej časti k.ú. Višňové, na okraji zastavaného územia obce, v lokalite s miestnym názvom Slnéčné Grundy. Nachádza sa na bezmennom vodnom toku, pravostrannom prítoku Rosinky v rkm 5,08 v profile Višňové, rkm 0,40.

Koryto toku je prirodzené, zemné, bez priečných stabilizačných prvkov.

Charakter okolitých pozemkov je mierne svahovitý s miernymi nerovnosťami, svahy na oboch brehoch sú sklonené smerom k predmetnému vodnému toku. Na ľavom brehu je pozemok rovinatý, tu je vymedzená plocha pre plánovanú výstavbu IBV so začatou výstavbou, na pravom brehu je orná pôda. Plochy určené pre IBV s už začatou výstavbou majú charakter nevyužívanej plochy so synantropizovanou vegetáciou. V mimovegetačnom období sa na týchto plochách bez rastlinného krytu počas dažďov prejavujú erozívne účinky vody, dochádza k jej odplavovaniu a následnému transportu po toku do nižších úsekov.

Pôda na pravom brehu predmetného vodného toku je využívaná na poľnohospodárske účely (orná pôda) a dôjde k záberu v súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti (trvalý záber pôdy predstavuje 317 m²).

Bude potrebné požiadať o vydanie stanoviska k pripravovanému zámeru na poľnohospodárskej pôde v zmysle § 17 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (odňatie z poľnohospodárskej pôdy).

V súčasnosti sa v mieste stavby a na príľahlých pozemkoch nenachádzajú dočasné, trvalé objekty, ktoré by bolo nutné odstrániť.

Nedôjde k záberu lesných pozemkov.

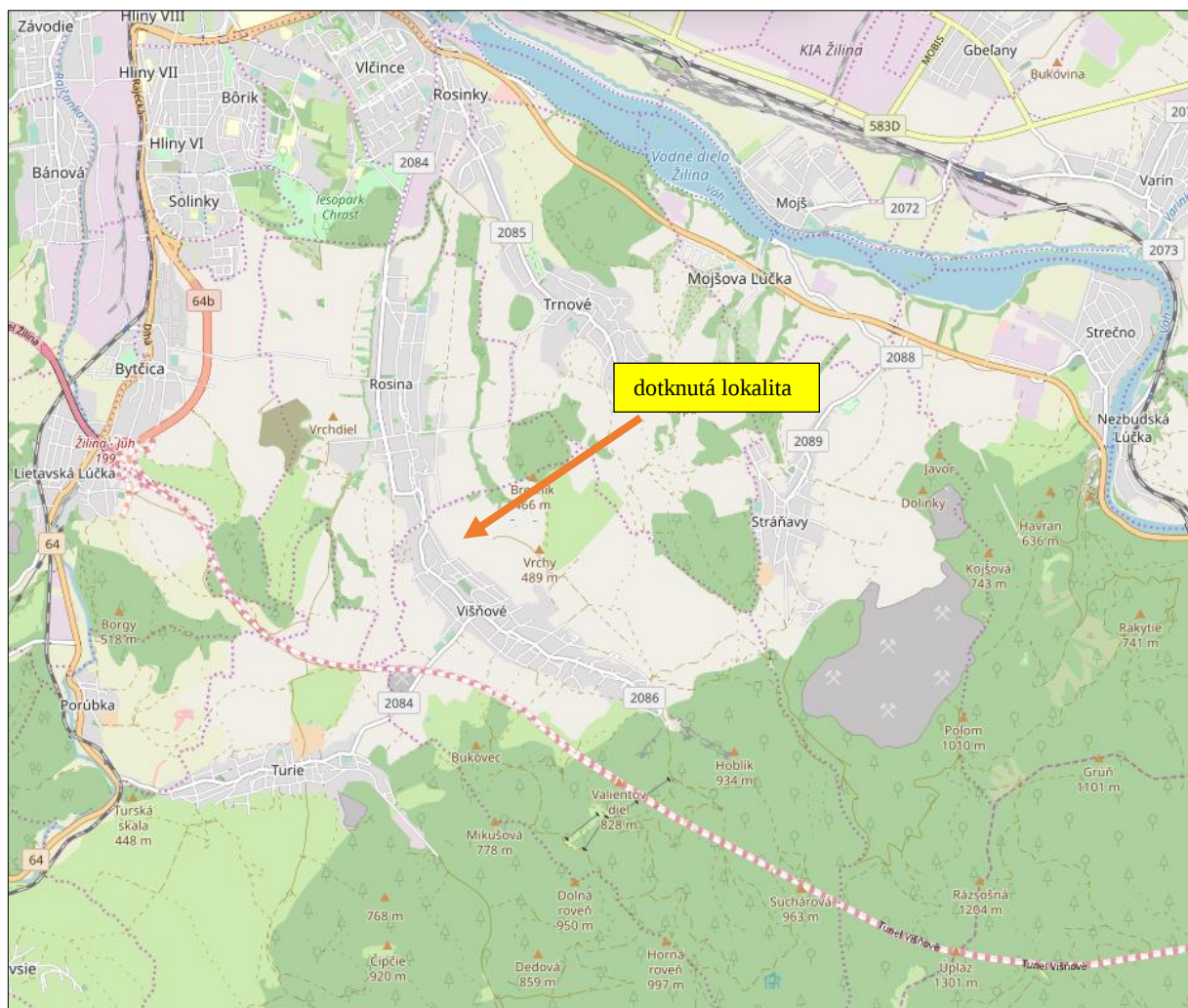
V mieste navrhovaného staveniska bude potrebné odstrániť existujúcu drevinovú vegetáciu popri vodnom toku z plochy cca 20 m². Výrub drevín bude konzultovaný s obcou a so správcom vodného toku.

Prístup k miestu stavby je navrhovaný z miestnych komunikácií, čo je výhodou aj napr. z hľadiska prístupu hasičskej a záchrannej techniky.

Na dotknutej lokalite sa nenachádzajú nadzemné ani podzemné inžinierske siete. Vzhľadom na charakter výstavby navrhovaných objektov nebude nutné privádzať žiadne inžinierske siete ku pozemku. Preložky inžinierskych sietí pre realizáciu stavby nie sú potrebné, nebudú obmedzené žiadne existujúce prevádzky a nie sú potrebné opatrenia na uvoľnenie budúceho staveniska.

Umiestnenie dotknutej lokality:

Umiestnenie navrhovanej činnosti v širších vzťahoch

<https://mapa.zoznam.sk/mapy-miest/visnove-okres-zilina/>

Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

(<https://www.google.com/maps/>)

/Šerý, 2021/

Nasledujúce fotografie predstavujú súčasný stav dotknutej lokality (apríl 2022), ilustrujú predmetný úsek vodného toku s prípravou na zabezpečenie ochrany pred povodňami; na pravom brehu toku je orná pôda, na ľavom rozvinutá výstavba rodinných domov, ohrozená povodňami.

Prístupová cesta do dotknutej lokality

Pohľad do dotknutého územia (obec Višňové) zo severu, z protiahlého svahu, od letiska Višňové s umiestnením dotknutej lokality

Dotknutá lokalita sa nachádza mimo chránených území (národnej aj európskej siete chránených území). Na území platí 1. st. ochrany prírody a krajiny v zmysle Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Okolo predmetného vodného toku je vymedzené ochranné pásmo 4,0 m od brehovej čiary. Brehová čiara je priesečnica vodnej hladiny s príľahlými pozemkami, po ktorú voda stačí pretekať medzi brehmi bez toho, aby sa vylievala do príľahlého územia. Ochranné pásmo bude činnosťou rešpektované, nebudú v ňom vykonávané neprípustné činnosti a bude zabezpečený voľný prístup pre správcu vodného toku k pobrežným pozemkom za účelom realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

K riešenému územiu sa nevzťahujú žiadne požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu a nie sú tu evidované žiadne vyhradené priestory, súvisiace so špeciálnou ochranou. Nevyskytujú sa tu ďalšie chránené prírodné zdroje, prvky územného systému ekologickej stability, kultúrno-historické a pamiatkovo chránené objekty, či inak významné časti prírody a krajiny.

V záujmovom priestore nebol zaznamenaný výskyt chránených, vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, ani ich biotopov.

6. *Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti*

Umiestnenie navrhovanej činnosti dokumentujú výrezy z katastrálnej mapy v prílohe zámeru.

Vlastnícke pomery dokumentuje výpis z listu vlastníctva v prílohe zámeru.

Prehľadným umiestnením navrhovanej činnosti je výkres Situácia v prílohe zámeru.

7. *Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti*

začiatok výstavby	05/2022
koniec výstavby a začiatok prevádzky	06/2022
ukončenie prevádzky	neuvažuje sa
skúšobná prevádzka	nie je potrebná

Stavba bude do prevádzky uvedená naraz.

8. *Stručný opis technického a technologického riešenia*

Technické prevedenie navrhovanej činnosti dokumentujú výkresy z projektovej dokumentácie stavby (Šerý, 2021) v prílohe zámeru.

Popis objektov

Trasa úpravy

Smerovo bude trasa vychádzať z majetkoprávneho stavu v katastri nehnuteľností a úprava koryta bude situatívne umiestnená na pozemkoch investora. Navrhovaná úprava pozostáva z kruhových oblúkov na priamej trase. Začiatok, koniec úpravy sa plynulo napojí na jestvujúce koryto. Dĺžka navrhovanej úpravy je 116,0m (ľavý breh), 110,0 m (pravý breh).

Pozdĺžny profil

Na začiatku úpravy sa výškovo osadí do jestvujúceho dna potoka. Pozdĺžny sklon nivelety dna je 24,0‰. Miesto napojenia na jestvujúce koryto bude plynulé bez výškového rozdielu nivelety dna.

Priečny profil

Profilová úprava sa bude realizovať zemnými prácami. Výkop potoka je navrhnutý ako lichobežník so šírkou v dne 0,6m a sklonom svahu brehu 1:1 do výšky brehovej čiary minimálne 0,85m. Na začiatku sa profil plynule napojí na jestvujúci tvar koryta, na dĺžke 2,0m.

Opevnenie dna a svahov

Opevnenie dna a päty brehov na výšku 0,3m je navrhnuté z kamennej dlažby nasucho kladenej z lomového kameňa hmotnosti kameňa do 80 kg. V ďalšej časti je svah brehu stabilizovaný zatrávnením. Hrúbka opevnenia je 0,25m. Celková dĺžka opevnenia je 116,0m.

Náčrt navrhovanej činnosti, pozdĺžny a priečne profily, sú v prílohe zámeru.

Zemné práce a terénne úpravy

Zemné práce budú vykonávané prevažne strojne, v prípade výkopu sond a križovaní s ostatnými vedeniami, ručne. Výkopy budú realizované podľa vybavenia zhotoviteľa stavby. Uvažuje sa s nevyrovnanou bilanciou výkopov a násypov na stavenisku (podrobnejšie v kap. IV.2).

Skládky stavebného materiálu na stavbe nie sú uvažované, dovezený materiál bude priamo zabudovaný na stavbe. Z dôvodu neznižovania prietochnej kapacity koryta predmetného vodného toku nesmie byť počas stavebných prác umiestnený žiaden stavebný materiál v koryte potoka.

Pri zemných prácach netreba uvažovať s čerpaním presakujúcej vody. Pri realizácii zemných prác sa uvažuje zo zriadením medziskládky na výkopové materiály, ktoré sa použijú na terénne úpravy. Zemina bude priamo zabudovávaná, resp. zemina prebytočná (ktorá sa nepoužije na terénne úpravy), resp. nevhodná, sa odvezie na skládku.

Stavebné jamy a výkopy budú nad terénom viditeľne označené a zabezpečené proti pádu osôb v zmysle platných bezpečnostných predpisov.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Zabezpečenie ochrany obyvateľstva a hospodárstva pred povodňami je nesmierne dôležité a naliehavé. Preto akákoľvek aktivita, ktorá prospieva k posilneniu ochrany pred týmito živelnými pohromami, je nepochybne prínosná a vítaná. Navrhovaná činnosť je jednou z takýchto aktivít, patrí k jednoduchým objektom protipovodňovej ochrany.

Okolité plochy sú určené a pripravené pre výstavbu IBV, teda pre činnosť, ktorá je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce – územným plánom obce Višňové – Zmeny a doplnky č. 3. Táto činnosť bola posúdená v rámci zisťovacieho konania a Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia vydal Rozhodnutie o jej neposudzovaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. (list č. OU-ZA-OSZP3-2016/039827-003/HnI zo dňa 07. 12. 2016). Navrhovaná činnosť má slúžiť k ochrane plánovanej IBV pred povodňami.

Dotknuté územie nie je zahrnuté do území, na ktorých boli vypracované mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika, zverejnené na <https://mpompr.svp.sk>.

Maximálne prietoky dosiahnuté alebo prekročené priemerne raz za N rokov:

roky	1	2	5	10	20	50	100
m ³ .s ⁻¹	0,20	0,40	0,95	1,50	1,95	2,65	3,30

/SHMÚ, Žilina/

Uvedené údaje o prietokoch platia pre prirodzený režim povrchového odtoku a podľa STN 75 1400 sú zaradené do IV. triedy spoľahlivosti.

Realizácia navrhovanej činnosti má zabezpečiť zvýšenie prietochnosti koryta v predmetnom úseku, zastabilizovanie brehov proti ich podmývaniu a odplavovaniu pôdy a taktiež prevencia pre prípad prívlovej vody, v dôsledku klimateckej zmeny.

10. Celkové náklady

Predpokladané náklady predstavujú cca 23 000 €.

11. Dotknutá obec

Dotknutou obcou je obec Višňové.

12. Dotknutý samosprávny kraj

Dotknutým samosprávnym krajom je Žilinský samosprávny kraj.

13. Dotknuté orgány

- Okresný úrad Žilina
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom je stavebný úrad Obec Višňové v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a Okresný úrad v Žiline, odbor starostlivosti o životné prostredie podľa Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

15. Rezortný orgán

Rezortným orgánom je Ministerstvo životného prostredia SR.

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Navrhovaná činnosť bude schválená podľa Zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a podľa Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

K povoleniu bude potrebné predložiť aj stanovisko správcu toku (SVP, Správa povodia stredného Váhu I.) a právoplatné územné rozhodnutie.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Je možné predpokladať, že navrhovaná činnosť, vzhľadom na jej charakter a umiestnenie, nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Dotknutým územím je územie obce Višňové. Územie má rozlohu približne 15,17 km².

Kataster obce Višňové sa nachádza v centrálnej časti okresu Žilina, východným okrajom zasahuje na východnú hranicu Žilinského okresu. Kataster susedí s obcami okresu Žilina, na východe Stráňavy, na severovýchode Žilina, na severozápade Rosina, najdlhšia hranica je s obcou Turie na západe, juhozápade až juhu, na východe sa kataster dotýka katastrálneho územia Martin, okres Martin.

Obec leží približne 8 km od Žiliny, JV smerom.

Obec je súčasťou mikroregiónu Rosina – Višňové – Turie. Z regionálneho hľadiska patrí do regiónu Horného Považia.

Dotknutá lokalita je priamym miestom plánovanej realizácie navrhovanej činnosti.

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia územie obce Višňové patrí do oblasti Fatransko-tatranskej, leží na rozhraní celku Žilinská kotlina, podcelku Žilinská pahorkatina a celku Malá Fatra, podcelku Lúčanská Fatra, oddielu Lúčanské Veterné hole. Územie tak predstavuje predhorie Malej Fatry.

Malá Fatra je územím pozitívnych morfoštruktúr – hrastí a diferencovaných blokov. Svahy Malej Fatry sú hlboko rozčlenené do rázsoch tokmi bystrinného charakteru (Rosinka, Stráňavský potok, Turský potok). V reliéfe dominujú výrazné vyvýšeniny Kozol, Ostrá, Dedová, Čipčie, Dolná Roveň, Hoblík, Minčol, Polom. Doliny vo fatranskej časti majú charakter kaňonov, tiesňav s krasovými formami.

Žilinská kotlina je medzihorskou tektonickou depresiou. Patrí k stredne vysoko položeným kotlinám Slovenska, leží vo výškach od 320 m n.m. a len malým územím stúpa nad 500 m n.m. Leží na sútoku Váhu s Kysucou a Rajčankou pred vstupom do centrálneho vysokého územia Západných Karpát.

Kotlinová časť je územím s hladko modelovaným prevažne pahorkatinovým fluvialno-denudačným reliéfom. Kotlina má charakter stredne mierne až členitej pahorkatiny, smerom k Malej Fatre prechádza do vrchovinného až hornatinového reliéfu.

Kataster obce Višňové leží v nadmorskej výške 420 až 1364 m n.m (Minčol), stred obce má nadmorskú výšku 450m.

Z hľadiska prejavu geodynamických javov je širšie územie postihnuté prevažne eróziou, plošnou vodnou, ale aj výmoľovou, na exponovaných polohách bez vegetácie aj veternou. Vo vodných tokoch hĺbkovou korytovou eróziou a bočnou eróziou. V období maximálnych vodných prietokov v súvislosti s topením snehu a s veľkými úhrnmi zrážok (jarné až letné mesiace) dochádza na niektorých vodných tokoch k vyliatiu vody z koryta, ku vzniku povodní. V dotknutom území sú evidované početné stabilizované aj aktívne svahové deformácie (územie budované flyšovými horninami), predovšetkým zosuvy, v podhorí Malej Fatry blokové zosuvy (medzi Turím a Višňovým). Vo fatranskej časti územia sa prejavujú procesy ako zvetrávanie, objemové zmeny, zliezanie, skalné opadávanie a rútenie, krasové javy a pod.

Z hľadiska seizmického patrí dotknuté územie do oblasti 2. zdrojovej oblasti seizmického rizika so seizmickou intenzitou 7 – 8 ° MSK-64.

Pre dotknuté územie neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika, dostupné na <https://mpompr.svp.sk>.

Z hľadiska radónového rizika leží dotknutá lokalita v území s prognózou zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm).

V širšom území sa nachádzajú ložiská stavebného kameňa, ktoré sú využívané pri výstavbe diaľnice – Turie I (dolomit), Stráňavy – Polom (vápenec), Vrútky – Lipovec (štrkopiesky), Vrútky – Dubná Skala (granodiorit).

Dotknutá lokalita je vymedzená v koryte predmetného bezmenného toku, v nadmorskej výške 442 m n.m.. Beprostredné pozemky sú na pravom brehu svahovité, uklonené juhozápadným smerom k toku, na ľavom brehu, na mieste plánovanej IBV, rovinaté, s drobnými nerovnosťami. Na dotknutej lokalite dochádza k prejavom erózných a akumulčných procesov vo vodnom toku, taktiež sa vyskytujú procesy vodnej a veternej erózie na príľahlých svahoch na miestach a v obdobiach bez vegetačného krytu. Územie je postihované povodňami, ktoré sú dôvodom tohto posudzovania návrhu protipovodňovej ochrany na danom úseku predmetného vodného toku.

Geologické pomery

Žilinská kotlina je podľa inžinierskogeologickej rajonizácie tektonickou vkleslinou, rajónom flyšových hornín centrálnokarpatského paleogénu, zastúpeným striedaním ílovcov a prachovcov alebo slieňovcov s pieskovecami. Počas realizácie podrobného inžiniersko-geologického prieskumu v súvislosti s výstavbou diaľnice boli v okolí obce Višňové identifikované horniny flyšovej formácie zastúpenej ílovcovým komplexom centrálno-karpatského paleogénu, pestrou pieskovcovo-slieňovcovo-vápencovou formáciou komplexu vrchného triasu a spodnej jury (liasu), vápencovo-dolomitckej formácie zastúpenej komplexom triasových karbonatických hornín krížňanského príkrovu Malej Fatry, spodnou terigénou formáciou spodného triasu obalovej malofatranskej jednotky a formáciou variských granitoidov, ktorá je reprezentovaná jadrom Malej Fatry.

Flyš kotlinového dna zakrývajú terasové štrky, veľké náplavové kužele na úpätí Malej Fatry. Na povrchu sú pokrovy kvartérnych sedimentov - eluviálno-deluviálne sedimenty, sprašové a polygenetické hliny, na nivách fluviálne sedimenty.

Na dotknutej lokalite podložie tvoria polygenetické hliny, proluviálne a fluviálne sedimenty, v podloží sú paleogénne flyšové horniny, poloskalné a skalné horniny paleogénu so zastúpením ílovcov, prachovcov a slieňovcov, podružne pieskovcov a zlepcov.

Pôdne pomery

Dominantnými pôdnym typmi a subtypmi dotknutého územia sú rôzne subtypy kambizemí (kultizemná, modálna, rendzinová, rankrová), na výrazných svahoch sa vyvinuli rankre, na karbonatických horninách rendziny. Významný podiel majú pseudogleje. V okolí väčších vodných tokov s nivou sa vyvinuli fluvizeme modálne, miestami glejové, v zastavanom území sa vyskytujú kultizemné subtypy fluvizemí, pseudoglejov a kambizemí, kultizeme modálne až antrozeme.

Z hľadiska zrnitosti prevládajú stredne ťažké až ťažké pôdy. Väčšina pôd je stredne hlbokých, vyskytujú sa aj plytké a hlboké pôdy, podľa obsahu skeletu sa jedná prevažne o stredne skeletovité pôdy, podľa obsahu humusu sú to prevažne pôdy málo humózne.

Na dotknutej lokalite sa vyskytujú pôdy subtypu pseudoglej kultizemná až modálna, stredne ťažká, stredne skeletovitá, hlboká.

Klimatické pomery

Záujmové územie leží v rámci mierne teplej klimatickej oblasti.

Pre územie je charakteristická priemerná ročná teplota vzduchu 6,7 – 8,2°C, priemerná teplota vzduchu v januári dlhodobo dosahuje hodnoty -3 - -5 °C a teplota vzduchu v najteplejších mesiacoch (júl) dosahuje priemerne 16-17 °C.

Prevládajúce vzdušné prúdenie je severozápadné, západné až južné. Celkovo prevláda slabá veternosť s priemernou ročnou rýchlosťou vetra 1,5 m/s. Bezvetrie až veľmi slabá veternosť sa vyskytuje v priemere v 32% početnosti.

Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí 750-900 mm. Najvyššie priemerné mesačné úhrny zrážok sa vyskytujú v júni až v auguste, najnižšie vo februári, pričom výskyt zrážok klesá v súvislosti s klimatickou zmenou. Snehová pokrývka sa v kotlinovej časti územia tvorí v priemere od polovice novembra a udržiava sa v priemere do konca marca. Trvanie snehovej pokrývky je prerušované a taktiež v súvislosti s klimatickou zmenou sa trvanie a výška snehovej pokrývky znižuje.

Hydrologické pomery

Obcou preteká tok Rosinka, príberá Mlynárov potok, Lučaníkov potok, Jarok a niekoľko menších prítokov. Riečnu sieť tvoria ešte Trnovka, Breznický potok, Stráňavský potok, Chotárny potok. Toky majú prevažne prirodzené koryto, v intraviláne sú sčasti zregulované.

Hlavným zdrojom vody sú zrážky. Vodné toky tohto územia dosahujú najvyššie vodné stavy a prietoky v apríli (predovšetkým topenie snehu), vysoká vodnosť je tiež v máji, júni a júli, kedy spadne najviac zrážok. V tomto období vodné toky na niektorých úsekoch vybežujú. Najnižšie mesačné prietoky sú v septembri a v januári.

Dotknutou lokalitou preteká bezmenný pravostranný prítok Rosinky. Hydrologické číslo povodia predmetného vodného toku je 4-21-06-006, plocha povodia je 0,93 km². Tok má prirodzené koryto, zemné.

Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologických rájónov leží dotknuté územie v rájóne MG 030 Kryštalinikum a mezozoikum severozápadných svahov Lúčanskej Fatry a v rájóne MG 031 Kryštalinikum a mezozoikum severovýchodných svahov Lúčanskej Fatry. Rájón MG 030 je budovaný dvomi, z hydrogeologického hľadiska odlišnými celkami, a to kryštalinikom (najmä granitmi, granodioritmi a dioritmi) a mezozoikom krížňanského príkrovu. Rájón MG 031 je tvorený horninami kryštalinika, granodioritmi.

Všeobecne sa kryštalinikum považuje za prostredie, v ktorom je voda viazaná na pukliny, na zónu zvetrávania a na tektonické poruchy. Podzemné vody na povrch vystupujú vo forme hojných malých prameňov alebo skrytých prestupov do povrchových tokov. Podľa realizovaného hydrogeologického výskumu v súvislosti s výstavbou tunela Višňové je kryštalinikum severnej časti Lúčanskej Malej Fatry nositeľom významných množstiev podzemnej vody. Podzemné vody sú dopĺňané prevažne zo zrážok.

Vo Višňovskej doline a v širšom okolí sa nachádza niekoľko prameňov pitnej vody, využívanej ako zdroj pitnej a úžitkovej vody, dva najväčšie pramene – Štôlna a Bukovec - zásobujú miestny vodovod (nakoľko sú výdatnosti nedostatočné, vodovod je napojený aj na vodovodnú sieť SEVAK Žilina).

V dotknutom území sa nevyskytujú významnejšie pramene, ani pramene minerálnych či termálnych vôd. V okolí sú významnejšie pramene v Rajeckých Tepliciach.

Vody sa akumulujú aj v kvartérnych fluvialných sedimentoch, takéto vody sa nachádzajú aj v páse pozdĺž predmetného vodného toku na dotknutej lokalite. Tu je hĺbka hladiny podzemnej vody priamo ovplyvnená úrovňou vody v predmetnom toku, smer prúdenia vody je súbežný s prúdením vody v toku.

Priemerná hĺbka hladiny podzemnej vody je v širšom území na úrovni niekoľkých metrov pod úrovňou terénu, podzemné vody prúdia prevažne v smere úklonu celého územia, t.j. smerom na JV. Pre účely navrhovanej činnosti nebol vykonaný inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum, v lokalite však bol zrealizovaný inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum v r. 2016 (Kandera, Fereč, 2016) v rámci projektovej prípravy susednej IBV. Hladina pozemných vôd nebola v rámci uvedeného prieskumu narazená, teda nevyskytuje sa do hĺbky 3,5 m pod úrovňou terénu. V realizovanom vrte v bezprostrednom kontakte s areálom IBV bola vo vrte VV-2 narazená hladina podzemnej vody v hĺbke 6,2 m p.t., ustálená v hĺbke 5,4 m p.t. Je možné predpokladať, že v obdobiach s vyššími zrážkovými úhrnmi bude hladina podzemnej vody bližšie pod povrchom, smerom k predmetnému bezmennému toku bude dosahovať až povrch.

Biota

Flóra

Podľa fytogeografického členenia leží dotknuté územie v oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*), obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (*Eucarpaticum*), okresu Fatra a podokresu Malá Fatra (Lúčanská Fatra).

Pôvodné druhové zloženie lesných porastov bolo zmenené. V minulosti v území dominovali v nižších polohách dubové lesy a bukové lesy, smrekové porasty boli viazané len na najvyššie polohy. V súčasnosti prevládajú smrekové porasty - smreka obyčajného (*Picea abies*), menšie zastúpenie má buk lesný (*Fagus sylvatica*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a jedľa biela (*Abies alba*), ostatné listnaté dreviny, napr. javor horský (*Acer pseudoplatanus*), dub zimný (*Quercus petraea*), breza bradavičnatá (*Betula verrucosa*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*) sa podieľajú na druhovej skladbe lesných porastov len malým dielom. Súčasné hospodárenie smeruje k uplatňovaniu pôvodných drevín na pôvodných stanovištiach.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) sa viaže na brehy vodných tokov, na medze, lemuje poľné cesty, zaberá nevyužívané plochy alebo extenzívne využívané trvalé trávne porasty, osídľuje výmole. Z krovín sa vyskytujú trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), ruža šíповá (*Rosa canina*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), baza čierna (*Sambucus nigra*), b. červená (*S. racemosa*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), čremcha obyčajná skalná (*Padus avium*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Stromovú etáž predstavuje dub zimný (*Quercus petraea*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), topoľ osikový (*Populus tremula*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), miestami sa vyskytuje aj brest horský (*Ulmus glabra*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V brehových porastoch popri vodných tokoch dominuje jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrbý (*Salix*) – v. biela (*Salix alba*), v. krehká (*Salix fragilis*), v nižších polohách v. rakytová (*Salix caprea*), v. purpurová (*S. purpurea*), topoľ osika (*Populus tremula*). Z bylín sa vyskytujú bežné aj vzácnejšie druhy.

Výskyt vzácnejších druhov je viazaný na územia so špecifickým režimom, chránené územia, preto informácia o výskyte vzácných, chránených a ohrozených druhov a biotopov, vrátane druhov a biotopov európskeho významu je v časti 2. tejto kapitoly v charakteristike chránených území.

V dotknutej lokalite sú zastúpené biotopy vodných tokov spolu s brehovými porastmi, v bezprostrednom okolí sú biotopy polí a lúk. Brehový porast na lokalite je tvorený krovitými jedincami vrb (*Salix*) – vrbá purpurová (*S. purpurea*), v. trojtyčinková (*S. triandra*), v. rakyta (*S. caprea*), topoľa osikového (*Populus tremula*), ruže šíповej (*Rosa canina*). Vegetácia v susedstve dotknutej lokality na ploche určenej pre výstavbu je výrazne synantropizovaná s výskytom bežných trávín.

Fauna

Z hľadiska zoogeografického členenia, podľa terestrického biocyklu, leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, hornovážskeho okresu.

Druhové zloženie fauny závisí od charakteru biotopov. Výskyt je určený geografickou polohou, geologickým podložím, georeliéfom, klimatickými podmienkami, vegetačným krytom, ale aj vplyvom človeka a jeho aktivít. V území sa tak vyskytuje živočíšstvo viažuce sa k lesom (biotopy ihličnatých, zmiešaných a listnatých lesov), lúk, pasienkov, polí, záhrad, sídiel, komunikácií, vôd, skál.

V užšom či širšom území sa z cicavcov vyskytujú jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), diviak lesný (*Sus scrofa*), mačka divá (*Felis silvestris*), kuna lesná (*Martes martes*), k. skalná (*M. foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), piskor lesný (*Sorex araneus*), p. malý (*S. minutus*), p. vrchovský (*S. alpinus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), krt podzemný (*Talpa europaea*), myšovka horská (*Sicista betulina*), hraboš močiarny (*Microtus agrestis*), hrabáč podzemný (*Pitymys subterraneus*), jež bledý (*Erinaceus concolor*), plch sivý (*Glis glis*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), myš domová (*Mus musculus*), hrdziak lesný (*Myodes glareolus*), jazvec lesný (*Meles meles*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), vydra riečna (*Lutra lutra*) a ďalšie. Vyskytujú sa tiež netopiere, hlavne n. obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*). Početný je výskyt veľkých šeliem - rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*). Z vtákov sa v okolí vyskytujú bežné, aj vzácne a ohrozené druhy, napr. drozd kokohrivec (*Turdus torquatus*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), ďateľ čierny (*Dendrocopos martius*), ď. bielochrbtý (*D. leucotos*), ď. hnedkavý (*D. syriacus*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), žlna sivá (*Picus canus*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), skaliar pestrý (*Monticola saxatilis*), chriaštel poľný (*Crex crex*), žltochvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), s. čiernohlavá (*P. montanus*), s. chochlatá (*P. cristatus*), s. veľká (*P. major*), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), m. bielokrky (*F. albicollis*), brhlík obyčajný (*Sitta europaea*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), tetrov hôlniak (*Tetrao tetrix*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), j. krahulec (*A. nisus*), včelár obyčajný (*Pernis apivorus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), s. lastovičiar (*Falco subbuteo*), s. sťahovavý (*Falco peregrinus*), výr skalný (*Bubo bubo*), orol kriklavý (*Aquila pomarina*), o. skalný (*A. chrysaetos*), sova obyčajná (*Strix aluco*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), krkavec čierny (*Corvus corax*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), škvránok poľný (*Alauda arvensis*), š. stromový (*Lullula arborea*), vrabec poľný (*Passer montanus*), v. domový (*Passer domesticus*), straka čiernozobá (*Pica pica*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), belorítka obyčajná (*Delichon urbica*) a ďalšie. V širšom území je bohatý výskyt plazov, obojživelníkov, mäkkýšov, bezstavovcov, hmyzu a ďalších skupín živočíchov, vrátane chránených, vzácných a ohrozených, reliktných, endemických, aj európskeho významu.

Výskyt najvzácnejších druhov sa viaže predovšetkým na chránené územia, ich popis je aj v 2. podkapitole tejto kapitoly v časti Chránené územia.

Na dotknutej lokalite sa, vzhľadom na jej umiestnenie a charakter, vyskytujú bežné druhy živočíchov typické pre prostredie polí, okrajov sídiel a brehových porastov. Nie sú dôkazy o trvalom výskyte vzácných, ohrozených alebo chránených živočíšnych druhov priamo na dotknutej lokalite, nie je však vylúčené, že tieto na lokalitu občas zavítavajú, predovšetkým kvôli hľadaniu dočasného úkrytu

a potravy, trvalý výskyt významných druhov je nepravdepodobný. Týka sa to hlavne avifauny, vrátane kritériových druhov pre Chránené vtáčie územie Malá Fatra.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Okolie obce Višňové má charakter kultúrnej krajiny - človekom pozmenenej krajiny, s prechodom z poľnohospodárskej do lesnej krajiny, s významným podielom zastavaných plôch a technických prvkov, prevažne sídelného charakteru, dopravnej a technickej infraštruktúry, poľnohospodárskych areálov a športovo-rekreačných areálov.

Okolie má charakter kotlinovej sídelno-poľnohospodárskej krajiny na mierne modelovanom reliéfe s prechodom do členitej lesnej krajiny Malej Fatry.

Z hľadiska stupňa antropickej premeny prvkov využitia zeme v sledovanom území sa vyskytujú prírode blízke prvky a prvky umelé. Priestorové usporiadanie prvkov, a tým aj štruktúra krajiny, je pestrá, formácie prvkov sa striedajú, resp. prelínajú. Stupeň ovplyvnenia krajiny človekom klesá zo severu na juh, z otvorenej, poľnohospodárskej krajiny, smerom do členitého územia Malej Fatry.

Katastrálne územie je charakterizované miernou prevahou lesných pozemkov nad poľnohospodárskymi pozemkami, kde dominujú TTP. Z celkovej plochy 1516,85 ha nepoľnohospodárska pôda predstavuje 952,86 ha (lesné pozemky 819,10 ha, zastavané plochy 80,23 ha), poľnohospodárske pozemky sú na ploche 536,99 ha (orná pôda 194,28 ha, trvalé trávne porasty 345,07 ha), záhrady majú plochu 24 ha.

Súvislé lesné porasty prechádzajú do nelesnej drevinovej (stromovej a krovinovej) vegetácie, ktorá sa viaže na vodné toky (brehové porasty), na strmšie svahy, výmole a zrázy, medze, cesty. V lokalitách s vystupujúcou materskou horninou sa vyskytujú lesostepné spoločenstvá.

Veľkobloková orná pôda nadväzuje na intravilán obce Višňové. Vysoké plošné zastúpenie majú lúky – a pasienky bez alebo s rôznym podielom nelesnej drevinovej vegetácie. Vyskytujú sa aj záhrady.

Antropogénne aktivity v minulosti v území spôsobovali zmeny využívania územia, výrub lesov kvôli osídleniu, ťažbe a rozvoju poľnohospodárstva a chovu, spájanie maloblokov do veľkoblokovej ornej pôdy počas kolektívizácie, vysádzanie smrekových monokultúr, ochudobnenie biodiverzity, prienik nepôvodných, šľachtených druhov a pod. Miestami postupuje samovoľná sukcesia lesa. V obci je niekoľko plôch verejnej vegetácie – Hájik, cintorín, sídelná vegetácia.

V širokej scenérii dotknutého územia dominujú zalesnené severné svahy Malej Fatry s dominantami vrchov Minčol, Hoblík, Úplaz, Dolná roveň, Valientov diel. V poľnohospodárskej krajine sú krajinotvornými prvkami prírodného charakteru prevažne vodné toky, hlavne tok Rosinky, spolu s brehovými porastmi. Výraznými umelými prvkami sú komunikačné trasy spolu so sprievodnou vegetáciou, predovšetkým cesty III. tr., ako aj trasy produktovodov (prevažne nadzemné elektrické vedenia). Výraznými umelými prvkami sú areály kameňolomov (napr. na svahu Hoblíka) a novými umelými krajinotvornými dominantami v scenérii obce, ktoré vytvárajú špecifický krajinný ráz, sú piliere diaľničného úseku vo výstavbe a taktiež budovaný tunel Višňové. Krajinný ráz užšieho územia tvorí prevažne kompaktné sídlo vidieckeho charakteru Višňové, vrátane infraštruktúry a technických objektov obklopené poľnohospodárskymi pozemkami s ornou pôdou a trvalými trávnymi porastami. Vizualnou osou územia je tok Rosinky. Z vyššie položených častí obce je dobrý výhľad jednak na obec Višňové, ako aj na Žilinskú kotlinu a Kysucké vrchy.

Dotknutá lokalita je umiestnená v koryte predmetného bezmenného vodného toku, ktorý je zároveň osou krajinného priestoru v najužšom priestorovom kontexte, spolu s nesúvislou sprievodnou brehovou vegetáciou. Lokalita je obklopená vystupujúcim mierne členitým reliéfom s ornou pôdou na

pravom a rozširujúcou sa sídelnou zástavbou na ľavom brehu predmetného vodného toku, je umiestnená mimo vizuálne exponované priestory.

Chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknutá lokalita je umiestnená mimo chránené územia národnej a európskej siete chránených území (Natura2000). V území platí 1. stupeň ochrany.

Priestorové priemety národnej a európskej siete chránených území sú v prílohe zámeru.

Územne najbližšími sú nasledovné legislatívne vymedzené prvky prírody a krajiny.

Chránené územia národnej siete

PR Slnečné skaly (EČ 422)

je esteticky pôsobivý a morfológicky pestrý tvarovaný dolomitový masív s výskytom viacerých chránených a iných zriedkavých druhov rastlín a živočíchov. Lokalita slúži na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Nachádza sa v k. ú. obce Porúbka, v Poluvsí nad Rajčiankou mesta Rajecké Teplice. Celková výmera CHÚ je 90,54 ha, platí v ňom 5. stupeň ochrany. Rezervácia je v správe ŠOP SR – NP Malá Fatra. Územie je vzdialené cca 4,5 km od dotknutej lokality JZ smerom.

PP Turská skala (EČ 460)

Lokalita je vyhlásená na ochranu zriedkavého a typicky vyvinutého geomorfologického útvaru - obtočníka s výraznou estetickou a krajinotvornou funkciou. Slúži aj na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Nachádza sa v k. ú. obce Turie. Celková výmera CHÚ je 4,38 ha, platí v ňom 4. stupeň ochrany. Pamiatka je v správe ŠOP SR – NP Malá Fatra. Územie je vzdialené cca 4,5 km od dotknutej lokality JZ smerom.

NPR Kozol (EČ 835)

Slúži na ochranu zachovalého územia s významnými prírodnými hodnotami. Tvoria ho výrazné bralnaté zoskupenia, prirodzené lesné fytoocenózy na dvoch úplne odlišných typoch podložia, typické výskytom chránených, ohrozených a vzácných druhov flóry, mäkkýšov a entomofauny. NPR sa nachádza v k. ú. obce Turie. Celková výmera CHÚ je 91,58 ha, platí v ňom 5. stupeň ochrany. Rezervácia je v správe ŠOP SR – NP Malá Fatra. Územie je vzdialené cca 5 km od dotknutej lokality JJZ smerom.

Chránené územia NATURA2000

Chránené vtáčie územie SKCHVU013 Malá Fatra

Je územím s rozlohou 66 228,06 ha. CHVÚ sa v rámci okresu Žilina nachádza v k. ú. obcí Belá, Dolná Tižina, Ďurčiná, Fačkov, Horná Tižina, Kamenná Poruba, Krasňany, Kunerad, Nezbudská Lúčka, Rajecké Teplice, Rajec, Rajecká Lesná, Stránske, Stráňavy, Strečno, Terchová, Turie, Višňové a Varín. CHVÚ slúži na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu ako napr. orla skalného (*Aquila chrysaetos*), sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), výra skalného (*Bubo bubo*), žlny sivej (*Picus canus*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), ďatľa bieločrptlého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), muchárika bieločrptlého (*Ficedula albicollis*), skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), ďatľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*), chriašteľa poľného (*Crex crex*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltouchvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), muchárika sivého (*Muscicapa striata*), tetra holniaka (*Tetrao urogallus*), tetra holniaka (*Tetrao tetrix*), ďatľa

trojprstého (*Picoides tridactylus*) a muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Od dotknutej lokality je hranica CHVÚ vzdialená cca 2 km JV smerom.

Územie európskeho významu SKUEV0667 Slnečné skaly

Územie s rozlohou 87,328 ha, nachádza sa v k. ú. mesta Rajecké Teplice a obce Porúbka. Platí v ňom 2. stupeň ochrany. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6190 Dealpínske travnobylinné porasty, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 91Q0 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier blythov (*Myotis blythii*) a poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*). Od dotknutej lokality sa nachádza cca 4,5 km JZ smerom.

Územie európskeho významu SKUEV0239 Kozol

Územie s rozlohou 118,689 ha, nachádza sa v k. ú. mesta Rajecké Teplice a obce Turie. Platí v ňom 5. stupeň ochrany. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, 6210 Suchomilné travnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchidaceae*), 8160 Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) a črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*). Od dotknutej lokality sa nachádza 5 km JJZ smerom.

Územie európskeho významu SKUEV0930 Lúčanská Fatra

Je územím s rozlohou 1 454,307 ha. ÚEV sa nachádza v k. ú. obcí Kunerad, Stráňavy, Stránske, Turie a Višňové. Platí v ňom 2. a 4. stupeň ochrany. Územie sa nachádza v hrebeňovej časti Lúčanskej Malej Fatry. Je prevažne zalesnené, pričom sa v ňom vyskytujú komplexy človekom málo narušených lesov a pralesovité formácie, ale aj ľudskou činnosťou zasiahnuté porasty, ktoré majú zachované prirodzené alebo prírode blízke druhové zloženie a potenciál na dosiahnutie priaznivého stavu rôznych druhov lesných biotopov, ktoré sú ich súčasťou. Na časti hrebeňa, ktorá bola v minulosti odlesnená, sa vytvorila mozaika travnno-bylinných biotopov, spoločenstiev kríčkov a prechodných rašelinísk. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 4060 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni, 4070 Kosodrevina, 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách, 9410 Horské smrekové lesy. Predmetom ochrany sú zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Od dotknutej lokality sa nachádza cca 5 km JV smerom.

SKUEV0252 Malá Fatra (7 km V smerom) a SKUEV0221 Varínka (7,5 km SV smerom) sú vo väčšej vzdialenosti a vzhľadom na výrazné priestorové oddelenie tokom Váhu a tiež sprievodných výrazných socioekonomických línií (cestné komunikácie, železničná trať a pod.), tieto nemožno pokladať za priestorovo súvisiace s lokalitou navrhovanej činnosti.

Chránené stromy

V dotknutom území pri kostole sa nachádzajú chránené stromy - lipy vo Višňovom (EČ S 190) 5 exemplárov – lipy malolisté (*Tilia cordata*). Plnia vedecko-výskumnú, výchovnú, krajinotvornú,

kultúrnu a estetickú funkciu. Sú v správe NP Malá Fatra, platí pre ne 2. stupeň ochrany. Nachádzajú sa mimo dotknutej lokality.

Zostávajúca časť dotknutého územia leží v 1. st. ochrany.

Ochrana prírodných zdrojov

V dotknutom území je vymedzená významná geologická lokalita - Tunel Višňové – západný portál. V rokoch 1998 – 2002 sa realizovalo vyrazenie prieskumnej štôľne budúceho diaľničného tunela Višňové – Dubná skala v dĺžke 7 480 m. Štôľňa prebieha priečne cez celý masív pohoria a predstavuje kompletný geologický rez cez jadrové pohorie Malá Fatra. Granitoidné horniny, ktoré boli v dĺžke 6081 m prerazené v štôľni, je vo svojej petrografickej a tektonickej rozmanitosti možné študovať v kameňolome Dubná Skala, ktorý sa nachádza neďaleko východného portálu štôľne.

V zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, pôdy dotknutej lokality (bonitované pôdnoekologické jednotky - BPEJ 0889222) patria k najkvalitnejším pôdam katastrálneho územia Višňové.

Na území katastra obce Višňové boli vymedzené ochranné pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov:

PHO I. a II. stupňa vodného zdroja Višňové - prameň Štôľňa a PHO I. a II. stupňa vodného zdroja Stráňavy – Rybníky.

Časť lesných porastov má charakter ochranných lesov.

Iné osobitne chránené prírodné zdroje či inak významné časti prírody a krajiny sa tu nevyskytujú.

Územie obce Višňové nebolo Nariadením vlády SR č. 174/2017, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti prehlásené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona NR SR č.364/2004 Z. z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Dotknutá lokalita nie je v priestorovej kolízii so žiadnym z vymedzených prvkov kostry ÚSES.

Priestorový priemet RÚSES je v prílohe zámeru.

Podľa nového Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Žilina (SAŽP, 2020) sú vo vzťahu k dotknutej lokalite priestorovo najbližšími nasledovné prvky ÚSES.

Biocentrum regionálneho významu (RBc 15) Hoblík

k. ú.: Višňové, Stráňavy

Biocentrum tvoria cenné lesné a nelesné spoločenstvá s výskytom teplomilných chránených druhov rastlín, ako sú klinček včasný (*Dianthus praecox*), prvosenka holá (*Primula auricula*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), ako aj vzácných druhov rastlín, napr. hniezdovka hlístová (*Neottia nidus-avis*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*). Medzi chránené druhy hmyzu vyskytujúce sa na lokalite patria napr. jasoň červenooký (*Parnassius apollo*) a fúzač alpský (*Rosalia alpina*). Lokalita je stanovištom sov a dravých vtákov. Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk8 Neprístupné jaskynné útvary (8310), Tr1 Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnitom substráte (6210).

Legislatívna ochrana: SKCHVU013 Malá Fatra.

Genofondové lokality: GL 62 Stráňavská dolina.

Biocentrum regionálneho významu (RBc 18) Lúčanská Fatra

k. ú.: Turie, Višňové, Stráňavy, Kunerad, Stránske, Rajecké Teplice, územie presahuje do okresu Martin
Biocentrum predstavuje jednu z najcennejších lokalít geomorfologického celku Lúčanská Fatra. Je tvorené cennými lesnými i nelesnými spoločenstvami s výskytom chránených druhov rastlín, ako sú horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*). Zo živočíchov sa vyskytujú rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*). Vyskytujú sa tu bukovo-jedľovo-smrekové a smrekové porasty. Na sekundárne vzniknutých holiach sa nachádzajú početné vrchoviská s kľukvou a páperníkom a mokrade, druhovo chudobné horské psicové spoločenstvá, ako i reprezentatívne typy druhovo bohatších psicových fytocenóz. Vrcholové spoločenstvá s porastmi brusníc čučoriedkových (*Vaccinium myrtillus*) a rozvoľneným smrekom (*Picea sp.*) sú výborným biotopom pre lesné kurovité vtáky (*Galliformes*). Vyskytujú sa tu významné druhy pavúkov (*Araneae*). Súčasťou biocentra sú dva pralesy. V pralese Skalnatá dominuje buk (*Fagus sp.*) a jedľa (*Abies sp.*), vyššie zastúpenie tu má smrek (*Pinus sp.*), prímies tvorí brest horský (*Ulmus glabra*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*), na bralné reliéfne formy je viazaný výskyt borovice lesnej (*Pinus sylvestris*). Vegetačný kryt má charakter pôvodného zmiešaného lesa so zastúpením prirodzených lesných horských druhov, charakter vegetácie je mozaikovitý, v rámci plôšok so zníženým drevinovým zápojom lokálne dominujú trávky. V pralese Slačiny dominuje buk (*Fagus sp.*), vyššie zastúpenie má jedľa (*Abies sp.*), vtrúsene sa vyskytuje javor horský (*Acer pseudoplatanus*). V poraste je zastúpená pestrá škála odumretého dreva, vrátane stojaceho.

Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: A19 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Kr10 Kosodrevina (*4070), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovobukové horské lesy (9140), Ls7 Rašeliniskové lesy (91D0), Ls9 Smrekové a zmiešané smrekové lesy (9410), Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom podklade (*6230).

Legislatívna ochrana: SKUEV0930 Lúčanská Fatra (2. a 4. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra. Genofondové lokality: GL 63 Minčol, GL 64 Skalnatá, GL 65 Veľká Lúka, GL 66 Slačiny.

Biokoridor nadregionálneho významu (NRBk 6) Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry

k. ú.: Fačkov, Rajecká Lesná, Rajec, Kamenná Poruba, Kunerad, Stránske, Turie, Višňové, Stráňavy, Strečno (územie pokračuje do okresu Martin)

Významný terestrický biokoridor tvorený závermi dolín, pramennými oblasťami, horskými lúkami, hoľami a zachovalými lesnými porastmi. Biokoridor je využívaný predovšetkým ako migračná trasa pre veľké cicavce.

Legislatívna ochrana: PP Domašínsky meander (4. stupeň ochrany), SKUEV0930 Lúčanská Fatra (2. a 4. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra.

Genofondové lokality: GL 63 Minčol, GL 64 Skalnatá, GL 65 Veľká Lúka, GL 66 Slačiny, GL 83 Hnilická Kýčera – Oselná – Usypaná skala, GL 84 Kýčera, GL 92 Nad dolinou Čierne – Venclová.

Biokoridor regionálneho významu (RBk 9) Ekotón Lúčanskej Fatry

k. ú.: Fačkov, Rajecká Lesná, Ďurčiná, Rajec, Kamenná Poruba, Kunerad, Stránske, Rajecké Teplice, Turie, Višňové, Stráňavy, Strečno.

Terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou.

Legislatívna ochrana: SKCHVU013 Lúčanská Malá Fatra.

Genofondové lokality: GL 41 Strečnianky hradný vrch, GL 62 Stráňavská dolina, GL 68 Lazy nad obcou Kunerad, GL 79 Lúky a mokrade nad Ďurčinou, GL 81 Sokol, GL 86 Baba, GL 90 Šiguty.

Mimo k.ú. Višňové sa nachádzajú:

Biocentrum regionálneho významu (RBc 14) Slnčné skaly

k. ú.: Rajecké Teplice, Porúbka

Charakteristika, zastúpenie biotopov: biocentrum tvorí morfológicky pestrý tvarovaný dolomitový masív s drieňovou bučinou, vápencovou bučinou a reliktnou borinou. Nachádzajú sa tu zriedkavé a chránené druhy fauny a flóry. Chránené druhy flóry sú na lokalite zastúpené druhmi soldanelka arpatská (*Soldanella carpatica*), prvosenka holá (*Primula auricula*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*). Okrem chránených rastlín sa na lokalite vyskytujú i vzácne druhy rastlín, ako sú silenka uškátá (*Silene otites*), kurička vápencová (*Minuartia langii*), horčičník Wittmannov (*Erysimum wittmannii*), nevädza mäkká (*Cyanus mollis*). Zo živočíšnych druhov sú chránené podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a netopier obyčajný (*Myotis myotis*). Potvrdený je aj výskyt sov. Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.2 Reliktne vápnomilné borovicové a smrekové lesy (91Q0), Sk1 karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk8 Neprístupné jaskynné útvary (8310), Tr5 Dealpínske trávinnobylinné porasty (6190).

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: PR Slnčné skaly (5. stupeň ochrany), SKUEV0667 Slnčné skaly (2. stupeň ochrany).

Biocentrum regionálneho významu (RBc 16) Ústie Medzihorskej doliny

k. ú.: Rajecké Teplice, Turie

Biocentrum tvoria extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovité štádia, ako aj prameniská a prechodné rašelinisko s výskytom chránených druhov rastlín, ako sú rosička okrúhlohladá (*Drosera rotundifolia*) a tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*). Ďalším chráneným druhom vyskytujúcim sa na lokalite je poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*). Miesto výskytu tu majú i vzácne druhy rastlín, ako ostrica šupinatoplodá (*Carex lepidocarpa*), valeriána celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*). Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky.

Legislatívna ochrana: SKCHVU013 Malá Fatra.

Biocentrum regionálneho významu (RBc 17) Kozol – Turská dolina

k. ú.: Rajecké Teplice, Turie

Rôzne typy hornín na prechode od kryštallického jadra do obalových sérií mladšieho mezozoika zabezpečujú vysokú diverzitu rastlín. Na týchto dvoch diametrálne odlišných podložiach nadväzujú pestré lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom horských i teplomilných druhov. Nachádzajú sa tu výrazné povrchové štruktúry v podobe bohatých bralnatých zoskupení. Lokalita predstavuje významné hniezdisko dravých druhov vtákov. Z rastlinných druhov sa tu vyskytujú chránené druhy črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), ľanolístnik alpský (*Thesium alpinum*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica voňavá (*G. odoratissima*). Spomedzi vzácných druhov rastlín sa na lokalite nachádzajú hrdobrika horská (*Teucrium montanum*), zvonček maličký (*Campanula cochleariifolia*), lomikameň metlinatý (*Saxifraga paniculata*), ľalia zlatohladá (*Lilium martagon*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*). Chránené druhy živočíchov sú zastúpené druhmi fúzač alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*). Na území bol zaznamenaný aj vlk dravý (*Canis lupus*). Významný je i výskyt dravých vtákov a sov. Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk6 Nespevnené karbonátové sutiny montánneho až

kolinného stupňa (*8160), Tr1.1 Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnom podloží s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (*6210).

Legislatívna ochrana: NPR Kozol (5. stupeň ochrany), SKUEV0239 Kozol (5. stupeň ochrany), SKCHVU013 Malá Fatra.

Genofondové lokality: GL 61 Dedová skala, GL 67 Kozol (NPR).

Biokoridor regionálneho významu (RBk11) Prepojenie Kozol – Súľovské skaly Medzihorským potokom

k. ú.: Jasenové, Rajecké Teplice, Turie, Lietavská Svinná – Babkov, Zbyňov

Terestrický biokoridor, ktorý prechádza z lesnej krajiny do oblasti s TTP s prítomnosťou NDV. Križuje železniciu, cestu a rieku Rajčianka a napája sa na lesné spoločenstvá. Biokoridor tvorí významnú migračnú trasu pre poľovnú zver a je prakticky jediným možným prechodom medzi Lúčanskou Fatrou a Súľovskými vrchmi cez Rajeckú kotlinu.

Legislatívna ochrana: SKCHVU013 Malá Fatra.

Genofondové lokality: GL 50 Babice, GL 55 Skalky, GL 56 Rajčianka pod Slnečnými skalami, GL 57 Medzihorský potok.

Okrem hlavných prvkov (biocentier a biokoridorov) kostru ÚSES tvoria tiež genofondové lokality. Majú veľký význam pre zachovanie biodiverzity a genofondu územia. Pokiaľ sú genofondové lokality v priestorovom prekryve s vymedzenými chránenými územiaми a prvkami kostry ÚSES (často tvoria ich najhodnotnejšiu časť), boli spomenuté už aj v texte vyššie. Priestorovo najbližšie k dotknutej lokalite sú nasledovné genofondové lokality.

Genofondová lokalita (GL 62) Stráňavská dolina

k. ú.: Stráňavy, Višňové

Predmetom ochrany je dolina kaňonovitého charakteru, ktorou preteká Stráňavský potok. Skalné a jaskynné priestory predstavujú útočisko pre ohrozené druhy netopierov. Na JZ svahoch je výskyt teplomilnej vegetácie a rôznych druhov motýľov, napr. jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy(9150), Sk8 Neprístupné jaskynné útvary (8310). Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavnica*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), prilbovka biela (*C. damasonium*), prilbovka dlholistá (*C. longifolia*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), kruštík modrofialový (*E. purpurata*), jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

Genofondová lokalita (GL 63) Minčol

k. ú.: Stráňavy, Turie, Višňové

Lokalita je tvorená prirodzenými lesnými i nelesnými spoločenstvami s výskytom ohrozených druhov rastlín a významných druhov pavúkov. Predstavuje útočisko pre krovité druhy vtákov.

Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: A19 Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls9.1 Smrekové lesyčučoriedkové (9410), Ls9.3 Podmáčané smrekové lesy (9410). Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*).

Genofondová lokalita (GL 64) Skalnatá

k. ú.: Turie, Višňové

Predmetom ochrany je pôvodný zmiešaný les so zastúpením prirodzených lesných a horských druhov s dominanciou buka (*Fagus sp.*) a jedle (*Abies sp.*). Charakter vegetácie je mozaikovitý, v rámci plôšok so zníženým drevinovým zápojom lokálne dominujú trávky. Spodná časť lokality má charakter nenarušeného pralesného spoločenstva s dominantnou jedľou (*Abies sp.*) a pestré zastúpenie odumretého dreva vrátane stojaceho.

Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy. Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: nezistené.

Mimo k.ú Višňové sú z najbližších:

Genofondová lokalita (GL 67) Kozol (NPR)

k. ú.: Rajecké Teplice, Turie

Lokalitu tvoria bralné zoskupenia na hrebeni Kozla a pestré lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom horských i teplomilných druhov. Zo živočíchov sú na lokalite významné dravé vtáky a sovy, ale aj rôzne druhy motýľov, napr. jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

Biotopy európskeho a národného významu: Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk6 Nespevnené karbonátové sutiny montánneho až kolinného stupňa (*8160), Tr1.1 Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnitom podloží s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (*6210). Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), ľanolistník alpínsky (*Thesium alpinum*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), soldanelka karpatská (*Sodanella carpatica*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica voňavá (*G. odoratissima*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Genofondová lokalita (GL 59) Turie, Holý diel

k. ú.: Porúbka, Turie

Lokalita predstavuje teplomilné trávinnobylinné spoločenstvá s výskytom vstavačovitých (*Orchidaceae*) a vysokou biodiverzitou. Biotop s borievkou obyčajnou (*Juniperus communis*). Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Tr1.1 Suchomilné trávinnobylinné a krovité porasty na vápnitom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (*6210), Tr2 Subpanónske trávinnobylinné porasty (*6240).

Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: vstavač trojzubý (*Orchis tridentata*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*), vstavač mužský (*Orchis mascula* subsp. *signifera*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*).

Genofondová lokalita (GL 60) Čipčie

k. ú.: Turie

Lokalitu tvorí teplomilná nelesná vegetácia s vysokou diverzitou druhov motýľov – jasoň červenooký (*Parnassius apollo*). Zastúpenie biotopov európskeho a národného významu: Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Tr5 Suché a dealpínske trávinnobylinné porasty (6190). Zastúpenie chránených rastlinných a živočíšnych druhov: jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), klinček včasný (*Dianthus praecox*).

Genofondová lokalita (GL 61) Dedová skala

k. ú.: Turie

Lokalita predstavuje stabilné, dlhodobo obsadzované hniezdisko dravcov.

Ekologicky významný segment krajiny (EVSK 18) Trnovské jarky - pramenná oblasť a mokrade prírodného charakteru.

Na miestnej úrovni plnia funkciu lokálnych biocentier plochy lesov, ale tiež rozsiahlejšie porasty skupinovej nelesnej drevinovej vegetácie. Pre výskyt živočíšstva sú významné brehové porasty, ale aj vegetácia na terénnych nerovnostiach, na medziach, popri poľných cestách v rámci intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajiny, taktiež vegetácia v rámci zastavaných území. Vodné toky a sprievodné brehové porasty, ale aj ďalšie prvky vegetácie líniového charakteru, okraje lesa (hranica lesa a nelesnej krajiny – ekotónová zóna) plnia funkciu biokoridorov, teda migračných trás vybraných druhov živočíchov. Ostatná vegetácia (vrátane trvalých trávnych porastov) plní funkciu interakčných prvkov. Všetky uvedené časti krajiny majú veľký význam z hľadiska zachovania a ochrany biodiverzity,

sú nevyhnutnými časťami krajiny pre výskyt, niektoré aj pre reprodukciu druhov viažucich sa k takýmto stanovišťam (biotopom).

V rámci dotknutého územia sú vymedzené ochranné pásma zastavaných a technických prvkov - poľnohospodárskeho družstva, diaľnice, ciest, vodovodu, elektrických vedení, plynovodu, cintorína a pod.

Dotknutá lokalita sa priestorovo neprekrýva so žiadnym vymedzeným prvkom ÚSES. Na miestnej úrovni však možno považovať aj predmetný bezmenný tok za biokoridor lokálneho významu. Brehové porasty, nielen drevinového zloženia, ale aj charakteru trvalých trávnych a bylinných porastov, taktiež ďalšie plochy nelesnej drevinovej vegetácie a trvalých trávnych a bylinných porastov, sú z hľadiska ÚSES interakčnými prvkami.

3. Obyvateľstvo a osídlenie

Osídlenie

Na území susednej Rosiny sa našli popolnicové hroby lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej, je vysoký predpoklad, že zavítali aj na územie Višňového. Pri výstavbe diaľnice boli nájdené v blízkosti obce črepy pravekej keramiky z doby bronzovej a železnej, taktiež pozostatky mohylových objektov neurčeného dáta na hranici s katastrálnym územím Turie. Na severných svahoch vrchu Hoblík boli nájdené slovanské mohyly z 9. storočia, tieto boli zničené hospodárením. Rozvoj osídlenia sa datuje do 13. - 14. storočia v súvislosti s valaskou kolonizáciou, kedy do územia prišlo nemecké obyvateľstvo. Nasvedčujú tomu aj dnešné miestne geografické názvy. Prvá písomná zmienka o obci je z r. 1393. obec patrila k Lietavskému panstvu, istý čas panstvu Strečno. Obec bola v minulosti pútnickým miestom. Na prelome 19. a 20. storočia obec zaznamenala prísun poľského obyvateľstva, naopak obec opustilo veľa obyvateľov, odchádzajúcich za prácou do Ameriky, Kanady, Argentíny, ale aj do európskych krajín (Belgicko, Francúzsko a pod.). Po prvej svetovej vojne sa rozvíjalo divadlo, bol založený požiarnický zbor, v obci hrala kapela.

Obyvateľstvo sa živilo najskôr poľnohospodárstvom, chovom dobytky a nádenníctvom, neskôr sa rozvíjali remeslá ako tkáčstvo, výšivkárstvo, košíkárstvo, včelárstvo, chov oviec. Obec navštívil T. G. Masaryk, A. Hlinka, J. Tiso.

Istý čas bola obec mestskou časťou Žiliny (1980 – 1991).

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov z výsledkov ostatného sčítania obyvateľov, domov a bytov (ŠÚ SR, 2021) dosahoval spolu 3004 osôb, z toho mužov bolo 1474, žien 1530. Väčšina obyvateľstva je v produktívnom veku (66,18%), najmenej v poproduktívnom veku (65+)(16,51%).

Stredná dĺžka života pri narodení dosahuje v okrese Žilina u mužov 72,95 rokov, u žien 80,33 rokov, je to viac, ako je slovenský priemer (u mužov 72,50 a u žien 79,90 rokov. Počet narodených detí je v okrese Žilina (10,9 ‰) väčší ako je slovenský priemer (okolo 10,1 ‰), v obci Višňové dosahuje natalita hodnoty nad žilinský priemer (11,2 ‰). Súvisí to s prísunom mladých rodín za bývaním. Mortalita je v obci vyššia (až 11 – 15 ‰) ako úroveň okresu (okolo 10 ‰) a aj ako slovenský priemer (okolo 10 ‰).

Podľa ukončeného vzdelania má najviac obyvateľstva ukončené úplné stredné vzdelanie s maturitou (25,2%), stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) má 22,24% obyvateľov obce, vysokoškolské vzdelanie má 18,08% obyvateľov, základné vzdelanie má 14,31% obyvateľov. Deti do 14 rokov (osoby bez ukončeného vzdelania) predstavujú 11,82%.

Prevažná väčšina obyvateľstva je slovenskej národnosti (takmer 95%). Podľa náboženského vyznania prevažujú katolíci (cez 75%), obyvateľstva bez vyznania je cez 17%, ostatné cirkvi majú malé zastúpenie.

V obci prevláda individuálna výstavba, rodinné domy so záhradami, podľa ostatného sčítania bolo v obci k .1. 1. 2021 915 domov.

4. Aktivita

Hospodárstvo, technická infraštruktúra, občianska vybavenosť

Obec Višňové má výbornú dopravnú polohu. Je napojená na cestu I/18 Žilina – Martin (smer Košice) a cestu I/11 Žilina – Čadca, smer Česká republika a Poľsko. Obe sú súčasťou medzinárodných ciest E50 a E/75. Obec Višňové je taktiež napojená na cestu I/64 Žilina – Prievidza. Západne od obce prebieha výstavba diaľnice D1 na úseku Višňové – Dubná skala a tunel Višňové, ktorým sa diaľnica priamo napojí na cestu I/18 Žilina – Martin, obec tak bude napojená na multimodálny dopravný koridor V Bratislava – Žilina – Košice – Užhorod a tiež na koridor VI Žilina – Čadca – Zwardoň. Spojenie s mestom zabezpečujú prímestské linky SAD Žilina. Obcou prechádza cesta III. tr. Smer Žilina (cez Rosinu) a smer Rajec (cez Turie).

Obec má primeranú občiansku vybavenosť zodpovedajúcu jej lokálnemu významu. Sídli tu základná škola s materskou školou, pošta, ambulancia stomatológa, predajne potravín, vinárstvo, zmiešaný tovar (železiarstvo, elektro, kuchynské vybavenie a drogeria a textil), penzión Pagy, pizzeria, pohostinstvá, kaderníctvo a holičstvo. Obec poskytuje základné vybavenie v oblasti sociálnych, vzdelanostných, kultúrnych, športových potrieb a komerčnej vybavenosti. Obec využíva hospodárske a vybavenostné zázemie v okolí, predovšetkým v Žiline, lekársku starostlivosť v susednej Rosine.

Obec má vybudované všetky inžinierske siete (elektrická energia, voda, plyn, kanalizácia), obec má obecný rozhlas, káblovú televíziu, kamerový systém, v obci je meteostanica. V obci funguje zber komunálneho odpadu a separovaný zber (sklo, papier, plasty, kovy, biologicky rozložiteľné odpady).

V obci funguje niekoľko podnikateľských subjektov – stavebný dvor pre výstavbu tunela, obaľovačka kameňa, píla, stolárska výroba, výroba okien a dvier, rámovanie obrazov, montáž kotlov a ústredných kúrení, pekáreň, elektroinštalácie, autoservis, kovovýroba, zváranie, výroba striech, oprava počítačov, geodetické práce, projekty požiarnej ochrany, poisťovacie služby. V obci je poľnohospodársky dvor zameraný na chov oviec a hovädzieho dobytku a produkciu mlieka, ale aj rastlinnú výrobu (pestovanie krmovín a obilnín). V minulosti sa v okolí obce našlo zlato, medená a železná ruda, ale aj baryt, chalkopyrit a lignit, v minulosti sa tu ťažil dolomit. V lokalite Grance je záhradkárska osada.

Višňové slúži ako miesto prímestskej rekreácie obyvateľov Žiliny.

Lesy zaberajú polovicu katastrálneho územia, hospodárenie v lesoch zabezpečuje urbár a pozemkové spoločenstvo. Na území obce je vymedzený poľovný revír Vrchy – Višňové.

Kultúru a šport zabezpečuje kultúrny dom, knižnica, telocvičňa, 2 futbalové ihriská, multifunkčné ihrisko, detské ihrisko, kúpalisko s plážovým ihriskom, posilňovňa. V obci je lesopark nazývaný Hájik. Na území obce sa nachádza lyžiarsky areál Holý diel, v okolí sú výborné podmienky na letnú a zimnú turistiku (od kostola vedie modrá turistická značka na vrch Minčol a ďalej do rekreačného priestoru Piatrová pri vrútkach), cyklistiku (obcou vedie cyklistický chodník z Rajeckej doliny do Žiliny, kde sa napája na Vážsku cyklomagistrálu), bežecké lyžovanie a skialpinizmus, ale taktiež skalné lezenie s náročnými lezeckými terénmi, navštevovaná je prevažne Višňovská dolina s početnými krasovými javmi (Višňovská a Hoblíkova jaskyňa) a s vyvierackou. Severovýchodne nad obcou je malé športové letisko, využívané na motoristické zrazy a podujatia, na nácvik pilotov a vodičov. V obci pôsobí niekoľko športových záujmových klubov a združení TJ Višňové (šach, stolný tenis, futbal, nohejbal, turistika,

lyžovanie, cyklistika a beh). Obec má hasičský zbor, klub jednoty dôchodcov, urbárske a poľovnícke spoločenstvo, rybársky zväz, skautský spolok.

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, osobnosti

V obci sa nachádza niekoľko kultúrohistorických objektov prevažne sakrálneho charakteru - barokovo-klasicistický kostol sv. Mikuláša, neskorobarokové súsošie Kalvárie z konca 18. stor., niekoľko kaplniek, žulový kríž. Významným objektom je neskorobaroková kúria z konca 18. stor.(farská rezidencia). Majer, klasicistický kaštieľ z polovice 19. stor. bol v r. 1993 asanovaný. V obci sa nachádza reťazová kolonizačná zástavba.

Obec má bohatú kultúrnu tradíciu, pôsobí tu spevácky súbor Višňovanka a folklórny súbor Deva. V obci sa konajú početné kultúrne podujatia, napr. fašiangový sprievod, stavenie mája, deň obce, deň matiek, šarkaniáda, hviezdicový výstup na Minčol, rozsviecovanie stromčekov, silvestrovská vatra, MDD, uvítanie detí do života, otcovia deťom, deň úcty k starším, ľudové zábavy a plesy, predajné akcie a iné. Od 17. stor. je obec cieľom mariánskych pútí (1. júlový víkend). Baroková kópia gotickej Madony sa stala prototypom pre mnohé ľudové drevorezby.

Do r. 2018 vychádzal Višňovský spravodaj.

V obci sa narodilo niekoľko známych osobností (kameraman Vincent Rosinec, spevák Karol Konárik, futbalista Jakub Paur, bývalý generálny sekretár SZĽH JUDr. Miroslav Valíček).

5. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Územie má napriek významnému podielu lesov prevažne charakter poľnohospodárskej krajiny, z toho vyplýva aj charakter súčasného stavu životného prostredia. Širšie územie má výborné predpoklady aj na rozvoj rekreácie a cestového ruchu. V samotnom sídle sú najväčšie predpoklady predovšetkým pre rozvoj obytnej, ale aj hospodárskej a vybavenostnej funkcie, zodpovedajúcej charakteru a významu obce.

Medzi hlavné problémy obce, určujúce stav životného prostredia, patrí poloha na významných dopravných cestných ťahoch, ktoré okrem dopravnej výhodnosti predstavujú aj istý prieťah sídlom, čo sa prejavuje produkciou výfukových látok, ktorá vedie k znečisťovaniu ovzdušia, ale aj zvýšenej hlučnosti, vibrácií, prašnosti a zápachu z výfukových plynov. Predovšetkým prebiehajúca výstavba diaľnice a tunela je zdrojom prašnosti, hluku, vibrácií, znečistenia ovzdušia zo stavebných mechanizmov. Problémový je aj efekt bariérový, ktorý líniové technické objekty predstavujú v rámci organizmu sídla, ako aj širšieho územia. Ovzdušie je zaťažované taktiež lokálnym vykurovaním. Zdrojom znečistenia ovzdušia sú tiež areály ťažby, obaľovačka, ostatné výrobné zdroje.

Na území katastra Višňové sú evidované 2 environmentálne záťaže. Juhozápadne od dotknutej lokality, vo vzdialenosti cca 1,2 km, je vymedzená pravdepodobná environmentálna záťaž, Register A, SK/EZ/ZA/1065, ZA (016)/Višňové – obaľovačka. Juhovýchodne vo vzdialenosti cca 1,5 km je pravdepodobná environmentálna záťaž, Register A, SK/EZ/ZA/1064, ZA (015)/Višňové - bývalá riadená skládka TKO. Záťaž je evidovaná v registri skládok odpadov ako rekultivovaná skládka miestneho územného významu do 5 obcí s priemerným počtom obyvateľov do 2000 s ukončenou prevádzkou, nadúrovňová, s maximálnou mocnosťou do 3 m, bez ochranného systému podložia, bez drenážneho systému priesakových vôd, bez prekrytia, s členitým reliéfom, vzdialená od vodného zdroja (vodný tok) 300m, bez kontaktu s podzemnými vodami, s produkciou prašnosti a zápachu. V susednej obci Rosina, vo vzdialenosti cca 1,5 km SZ smerom je evidovaná pravdepodobná záťaž ZA (013) Rosina – skládka popolčeka, odkalisko. Schematické mapky vyskytujúcich sa stresových javov v území sú v prílohe zámeru.

V súvislosti s realizovanou výstavbou diaľnice a tunela je tiež možné riziko znečistenia pôd a horninového prostredia. Riziko znečistenia pôd a horninového prostredia sa viaže taktiež na intenzívne využívanú poľnohospodársku pôdu a okolie areálu hospodárskeho dvora. Areál poľnohospodárskeho dvora, kde sídlia aj výrobné subjekty, je bez dostatočnej izolácie vegetáciou od okolitého územia, čo predstavuje isté negatívne vplyvy na obyvateľstvo, hlavne čo sa týka pohody, aj z hľadiska hlučnosti, prašnosti, zápachu.

Na znečisťovaní pôd sa podieľa predovšetkým rastlinná výroba, a to cez používanie hnojív a rôznych ochranných chemických prostriedkov (herbicídy, insekticídy a pod.), ktoré zaťažujú nielen pôdny pokryv, ale aj vegetáciu a podzemné vody. Útlm poľnohospodárskej výroby, znižovanie dávok chemikálií do pôdy a odkanalizovanie obce znamenali postupné znižovanie koncentrácií znečisťujúcich látok. Pôdy a podzemné vody sú ohrozované taktiež zo samotného sídla, jednak z vlastnej zástavby, prostredníctvom záberu pôd, stavebnej činnosti, odpadových vôd a nakladania s odpadmi. Potenciálne riziko predstavuje aj lesné hospodárstvo - ťažba dreva, zalesňovanie, ale aj nevhodne realizované rekreačné a športové aktivity a pod. Medzi rizikové faktory kontaminácie pôd môžeme zaradiť aj imisný spád z diaľkových prenosov.

Plochy veľkoblokovej ornej pôdy taktiež do značnej miery znižujú stabilitu krajiny dotknutého územia, znižujú priechodnosť z hľadiska migrácie rastlinných a živočíšnych druhov, znižujú druhovú diverzitu, znižujú životný priestor mnohých druhov rastlín a živočíchov.

Pôdy záujmového územia, hlavne s plytkým pôdnym profilom, na strmších svahoch a v období bez vegetačnej pokrývky, postihuje urýchlená vodná erózia, na plochých chrbtoch veterná erózia. V území je vzhľadom na charakter podložia a konfiguráciu georeliéfu vysoká hrozba výmoľovej erózie. Územie je tiež postihnuté korytovou eróziou vodných tokov. V území sú evidované početné svahové deformácie, zosuvy a blokové zosuvy (flyšové podložie). Mieru zraniteľnosti pôd a horninového prostredia eróznymi procesmi, okrem samotných horninových, pôdných a reliéfnych vlastností ovplyvňuje aj charakter vegetačnej pokrývky a využívania územia. Zalesnené a zatrávnené časti územia majú z hľadiska degradačných procesov na pôde najoptimálnejšie využívanie, nakoľko porasty majú vysokú pôdoochrannú protieróznou funkciu. Na ornej pôde je náchylnosť k degradácii veľká, nedostatočne sú uplatňované zásady optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia, osobitné postupy hospodárenia, aplikácia vhodných protieróznych opatrení organizačného, agrotechnického a vegetačného charakteru. Nielen v dotknutom území, sa štandardne prejavujú niektoré ďalšie problémové okruhy. Nevhodný je pomer, priestorové usporiadanie, veľkosť a tvar plôch využívania územia. Krajina kvôli nepriaznivej priestorovej štruktúre, ako aj v dôsledku prejavov klimatických zmien, nemá dostatočnú schopnosť optimálne hospodáriť s vodou, odtokové pomery územia sú nepriaznivé, dochádza k vylievaniu vody z koryt vodných tokov, ku vzniku povodní, čo v dotknutom území ešte podporuje flyšový charakter horninového podložia. Mnohé problémy environmentálneho charakteru sú spôsobené nevhodným manažmentom, nedostatočným uplatňovaním manažmentových opatrení na zabezpečenie optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia. Vyskytujúce sa textúrne ťažšie a vlhké pôdy intenzívne využívané ako orná pôda, hlavne pseudoglejové subtypy, sú náchylné na zhutnenie. Voči chemickej degradácii sú najodolnejšie pôdy na karbonátových substrátoch, ďalej pôdy humózne, zrnitostne ťažšie, s hlbším pôdnym profilom. Najmenej odolné sú kyslé, plytké a kamenité pôdy.

Územie obce Višňové nebolo Nariadením vlády SR č. 174/2017, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti prehlásené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona NR SR č.364/2004 Z. z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Územie bolo zaradené do oblasti zvýšeného radónového rizika. Seizmické zaťaženie dosahuje 7. až 8. stupeň makroseismickej aktivity MSK-64. Na niektorých úsekoch vodných tokov, vrátane predmetného toku, ktorého sa týka realizácia navrhovanej činnosti dochádza opakovane k vybrežovaniu vody z koryta. Lokálne, predovšetkým v aluviálnych a depresných častiach územia na nepriepustných horninových podkladoch, sa prejavuje zamokrenie a podmáčanie.

Zloženie bioty zodpovedá charakteru biotopov, ktoré sa na dotknutom území vyskytujú. Fauna a flóra okolia je typická pre poloprárodné ekosystémy s prevahou poľnohospodárskej pôdy (orná pôda a trvalé trávne a bylinné porasty) a s výskytom nelesnej drevinovej vegetácie a lesných porastov s výrazným stupňom antropizácie. Zraniteľnosť bioty závisí od stupňa antropizácie a spôsobu hospodárenia v území. Poľnohospodársky charakter územia, existencia líniových dopravných koridorov a iné prejavy antropogénnych aktivít nedávajú predpoklad existencie územne úplne kvalitnej bioty. Negatívne vplyvy na biotu majú charakter mechanického poškodzovania až ničenia vegetácie, ale aj rušenia voľne žijúceho živočíšstva. Rastlinstvo a živočíšstvo je vytlačené do lokalít s menšou degradáciou pôvodných biotopov viažucich sa k vodným tokom, resp. do oblastí lesov. V zalesnenej časti územia sa vyskytuje poškodená lesná vegetácia. Vegetácia je lokálne výrazne synantropizovaná. Proces synantropizácie sa prejavuje predovšetkým v priestoroch výroby, poľnohospodárskeho dvora, v okolí komunikačnej siete a tiež v samotnom sídle bývania a v lokalitách rekreácie. So synantropizáciou súvisí znižovanie druhovej bohatosti, ústup pôvodných druhov, šírenie nepôvodných druhov, zväčšovanie invazibility biotopov, zmeny v dostupnosti potravných zdrojov, zmeny v cykloch živín, formovanie osobitných gíld a pod. Nepôvodné druhy svojou konkurenčnou prevahou vytlačujú druhy pôvodné a tým výrazne ochudobňujú biodiverzitu. Najčastejším ohniskom šírenia je organický odpad zo záhrad, kde sa mnohé z nich vysádzajú ako okrasné, alebo medonosné. Koridor pre šírenie invázijských druhov vytvárajú najmä cesty, ale aj vodné toky. Živočíšne invázie sú pozorované predovšetkým v okolí poľnohospodárskych a výrobných areálov a vo vodných ekosystémoch.

Miestami dochádza k územnému stretu socioekonomických aktivít s územiami národnej a európskej siete chránených území, či inak významnými územiami, k lokálnemu, aj širšiemu ohrozovaniu vyskytujúcich sa druhov rastlinstva a živočíšstva a ich biotopov realizovanými aktivitami (napr. lesná výroba, rekreačné a športové aktivity a pod.).

Problémom obce je miestami nevyhovujúca miestna cestná sieť, úplne uspokojivou nie je existujúca infraštruktúra, občianska vybavenosť, predovšetkým pre rozvoj cestovného ruchu a obnovu miestnych tradícií. Nevyhovujúci je aj stav niektorých budov, nevhodná architektúra. Uvedené problémové okruhy nie sú závažné a možno ich na úrovni sídiel považovať za štandardné.

V rámci aktualizovaného Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Žilina z r. 2020 bol stanovený koeficient ekologickej stability k.ú. Višňové KES = 2,99 (3. stupeň – stredná ekologická stabilita).

Zdravotný stav obyvateľstva je, okrem množstva iných faktorov, do značnej miery ovplyvnený pôsobením faktorov životného prostredia. K najvýraznejším patria znečistenie ovzdušia, vôd, pôd, bioty, ale aj hluk, žiarenie, zápach, vizuálny impakt, celková nepohoda atď. Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. V ostatnom období sa pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej, prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Chorobnosť a príčiny úmrtia v obci kopírujú slovenský a okresný scenár, dominujú choroby a úmrtia na problémy s obehovou sústavou, predovšetkým ischemická choroba srdca, ďalej nádorové ochorenia a choroby dýchacej sústavy.

Podľa štúdie „Zdravotný stav obyvateľstva Slovenska (Vilínová, 2012) okres Žilina vykazoval v období 1997 – 2007 „dobrý typ zdravotného stavu obyvateľstva“ (2. najlepšie miesto v 6 stupňovej škále). Dobrý zdravotný stav obyvateľstva sa vyznačoval najmä dobrou situáciou pri indikátoroch – stredná dĺžka života, napojenie na vodovod, antikoncepcia, dojčenská úmrtnosť a novorodenecká úmrtnosť. Celkovo Žilinský kraj dosahuje podpriemerné hodnoty úmrtnosti v porovnaní so slovenským priemerom. Celkovo možno kvalitu životného prostredia dotknutého územia, aj jeho bezprostredného okolia, považovať za stredne priaznivú pre zdravie a pohodu ľudí.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

Nasledujúca kapitola pojednáva o najpredpokladanejších vplyvoch, a to počas výstavby a prevádzky.

1. Požiadavky na vstupy

Výstavba a realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada určité vstupy, predpokladáme, že pôjde o nasledovné:

Záber pôdy

Plochy určené na realizáciu navrhovanej činnosti zasahujú do koryta predmetného vodného toku. Počas výstavby dôjde k dočasnému záberu pobrežných pozemkov v bezprostrednej blízkosti realizácie navrhovanej činnosti z dôvodu zriadenia jednoduchého staveniska.

Pre potreby navrhovanej činnosti dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy v minimálnom rozsahu (cca 317 m²).

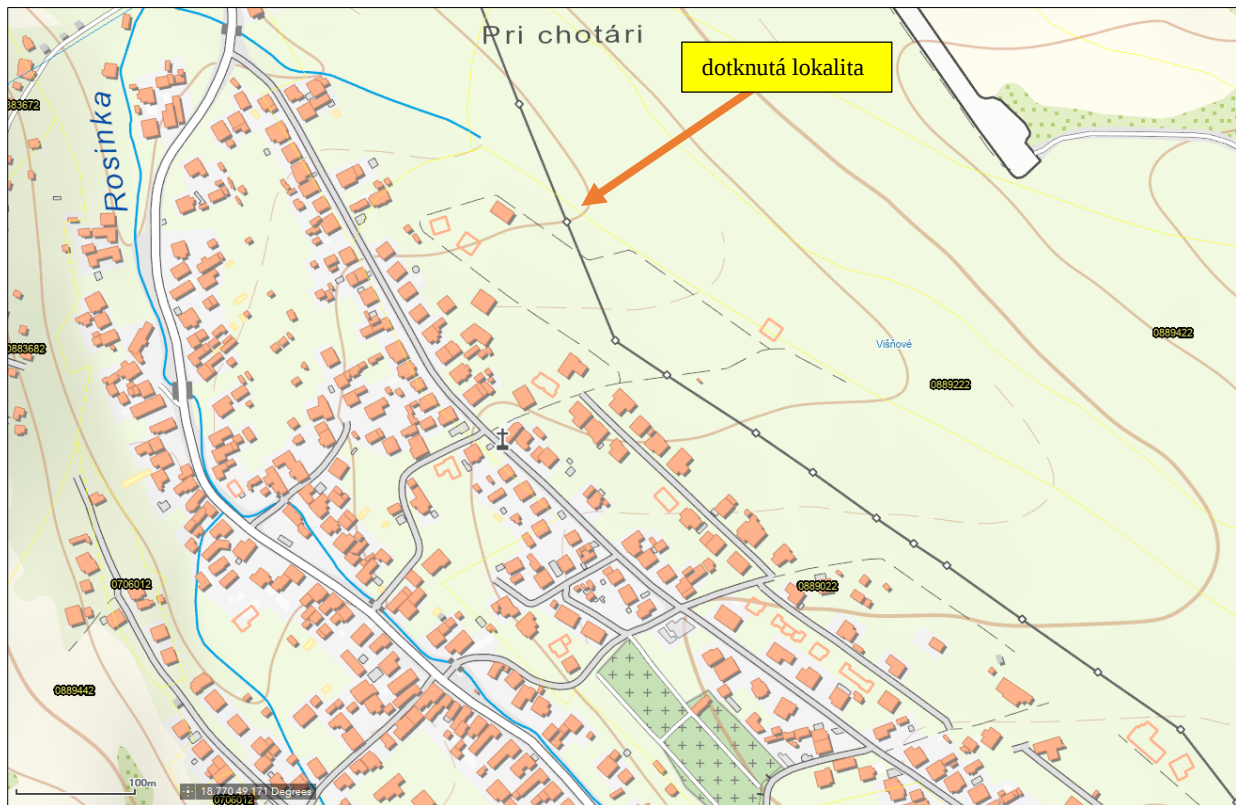
Bude potrebné v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov získať rozhodnutie o trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Z uvedenej plochy bude vykonaná skrývka ornice. Zasiahnutá pôda je využívaná ako orná pôda (pravý breh predmetného toku) a ako plocha určená pre výstavbu IBV (ľavý breh). Overená hrúbka humusovitej vrstvy v miestach situovania jednotlivých prieskumných vrtov v rámci realizovaného inžinierskogeologického prieskumu pre potreby výstavby IBV v susedstve navrhovanej činnosti je cca 0,20 až 0,30 m. V zmysle STN 72 1001 je hlina humusovitá zaradená medzi zeminy organické - symbol O. Táto hlina bude pred začatím stavby stiahnutá a predpokladá sa jej využitie v rámci terénnych úprav okolia navrhovanej činnosti alebo na území obce, prípadne bude odvezená na skládku v zmysle príslušnej legislatívy.

Na dotknutej lokalite boli určené bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) skupiny 0889222, teda pôdy subtypu pseudoglej kultizemná až modálna z polygenetických hĺn, stredne ťažká, stredne skeletovitá, hlboká. Podľa Prílohy č. 9 Vyhlášky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva §27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov uvedené pôdy patria do 8. skupiny kvality pôd podľa kódov BPEJ (v kategorizácii 1 – 9, pričom pôdy skupiny 1. sú najkvalitnejšie a skupiny 9. najmenej kvalitné). Pôdy kategórie 1 – 4 patria medzi chránené pôdy SR - najkvalitnejšie pôdy Slovenska.

Pôdy danej skupiny BPEJ nepatria medzi chránené pôdy SR, ale podľa Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy patria tieto pôdy medzi najkvalitnejšie pôdy v rámci katastra Višňové (BPEJ patriace do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v rámci katastra Višňové sú: 0706012, 0769212, 0789242, 0789342, 0789415, 0789442, 0789512, 0869202, 0869412, 0870203, 0871412, 0871512, 0872543, 0889022, 0889222, 0889322, 0990562, 0990565).

Bonitované pôdno-ekologické jednotky

[/https://portal.vupop.sk/](https://portal.vupop.sk/)

Nedôjde k záberu lesnej pôdy.

Spotreba vody

Nároky na vodu sa v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nepredpokladajú. Počas výstavby budú prípadné nároky na vodu na hygienické účely zabezpečené zhotoviteľom stavby v podobe prenosných nádrží.

Nároky na suroviny

Navrhovaná činnosť má nároky na suroviny v podobe materiálu na výstavbu navrhovaných objektov (lomový kameň). Počas štandardnej prevádzky sa nároky na suroviny nepredpokladajú.

Energetické zdroje

Prípadné nároky na elektrickú energiu potrebnú na výstavbu navrhovanej činnosti budú zabezpečené zhotoviteľom stavby z elektrocentrál.

Prevádzka navrhovanej činnosti nemá nároky na elektrickú energiu, plyn či iné energetické zdroje.

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Dotknutá lokalita je prístupná existujúcou poľnou komunikáciou (budúca miestna komunikácia v rámci IBV). Dopravná situácia je vyhovujúca z hľadiska prízjazdu a odjazdu stavebných mechanizmov počas výstavby, počas prevádzky bude dopravná sieť zabezpečovať prístup k navrhovanej činnosti (napr. prístup správcu vodného toku). Dopravná situácia vyhovuje aj z hľadiska bezpečnostného.

Počas výstavby bude v mieste výjazdu stavebných mechanizmov umiestnené príslušné dočasné dopravné značenie. Stavenisko bude označené príslušným značením.

Stavebné práce budú realizované tak, aby bol umožnený bezproblémový prejazd hasičskej a záchrannej techniky.

Ďalšie nároky na dopravu a inú infraštruktúru v súvislosti s navrhovanou činnosťou sa nepredpokladajú.

Nároky na pracovné sily

Počas výstavby budú na stavenisku nasadení pracovníci v potrebnom počte podľa povahy vykonávaných prác. Prevádzka navrhovanej činnosti nemá nároky na pracovné sily.

2. Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Výstavba bude predstavovať zvýšený zdroj znečistenia ovzdušia v súvislosti s úpravami koryta a s pohybom stavebných mechanizmov po nespevnenej ceste. Predpokladá sa zvýšená prašnosť z nespevnenej povrchu, z transportovaného stavebného materiálu a znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov. Nakoľko sa však nejedná o rozsiahle a časovo náročné práce, nepredpokladá sa negatívne pôsobenie na životné prostredie a obyvateľstvo. Vplyvy sú vysoko pravdepodobné, priame, budú krátkodobé, vratné, nevýrazné a nevýznamné.

Počas štandardnej prevádzky sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na ovzdušie.

Odpadové vody

Odpadové vody z navrhovanej činnosti nebudú vznikať, ani počas výstavby ani počas prevádzky.

Počas výstavby bude odvoz splaškových odpadových vôd (mobilné hygienické zariadenia) pracovníkov stavby zabezpečené zhotoviteľom stavby.

Odpady

Počas výstavby sa predpokladá realizácia zemných prác na úpravu koryta na požadovaný tvar.

Skládky stavebného materiálu na stavbe nie sú uvažované, dovezený materiál bude priamo zabudovaný na stavbe. Pri realizácii zemných prác sa uvažuje zo zariadením medzisklárky na výkopové materiály, ktoré sa použijú na násyp, resp. na terénne úpravy. Zemina bude priamo zabudovávaná, resp. zemina prebytočná (ktorá sa nepoužije na násyp), resp. nevhodná, sa odvezie na skládku. Vhodná zemina bude použitá po posúdení jej vhodnosti na násypy komunikácie v rámci IBV.

Pri stavebných prácach nebude vznikať nebezpečný odpad. Bude vznikať komunálny odpad pracovníkov stavebných firiem.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nebude dochádzať k produkcii odpadov.

Bilancia odpadov z výstavby bude riešená v rámci ďalších etáp projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

Hluk, vibrácie

Príjazd na stavenisko bude po existujúcich dopravných komunikáciách. Intenzita dopravy počas výstavby nebude predstavovať významný vplyv. Očakáva sa zvýšený pohyb nákladných automobilov a stavebných mechanizmov, jednak po prístupových komunikáciách, ako ja na mieste výstavby, s tým súvisiacu zvýšenú hlučnosť a vibrácie. Výška hlukovej hladiny bude závislá od rozsahu a charakteru nasadenej stavebnej techniky, dĺžky nasadenia jej činnosti, od celkovej organizácie výstavby, súčinnosti s inými stavebnými činnosťami v území a pod. Najvýraznejšie budú uvedenými negatívnymi vplyvmi ovplyvnení nasadení pracovníci stavebných firiem. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, priame, lokálne, dočasné, vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania málo významné. Zvýšená hlučnosť a vibrácie sa očakávajú iba v priebehu pracovnej doby stavebných firiem. Vplyv bude predstavovať len určité obmedzenie pohody, zdravotné riziko je vylúčené. Zvýšenou hlučnosťou a vibráciami v etape výstavby môžu byť vyrušované aj živočíchy žijúce v blízkom okolí dotknutej lokality.

Počas štandardnej prevádzky navrhovanej činnosti, vzhľadom na jej charakter, je vylúčený vznik hlučnosti a vibrácií.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Navrhovaná činnosť nebude pôvodcom žiarenia alebo iných fyzikálnych polí, ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

Objekt nemusí byť chránený proti prenikaniu radónu z podlažia.

Zápach

Zdrojom zápachu budú výfukové plyny z prejazdu a práce stavebných mechanizmov počas výstavby navrhovanej činnosti. Predpokladaný zápach sa nepredpokladá vo významnej miere a nebude predstavovať žiadne riziko či negatívny vplyv.

Terénne úpravy, výruby, zásahy do krajiny

Pri výstavbe navrhovanej činnosti budú vykonané potrebné terénne úpravy pre navrhované objekty.

Dôjde k výkopovým prácam, ktoré spočívajú v realizácii výkopov.

Bilancia výmer a kubatúr

Profil v r.km	Plocha								Sredná plocha								Vzdialenosť	Výkop	Výkop jamy	Výkop ryhy	Násyp	Svah. zárez	Svah. násyp	Úprava pláne	Omica
	Výkop	Výkop jamy	Výkop ryhy	Násyp	Svah. zárez	Svah. násyp	Úprava pláne	Omica	Výkop	Výkop jamy	Výkop ryhy	Násyp	Svah. zárez	Svah. násyp	Úprava pláne	Omica									
	m²				m				m²				m												
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Z.U. PF1 - 0,400	0.46		0.48	2.04	2.27	1.56	4.06	2.61																	
PF2 - 0,414	1.68		0.48	1.28	3.14	1.87	3.71	2.08	1.07	0.00	0.48	1.66	2.71	1.72	3.89	2.35	14.0	15.0	0.0	6.7	23.2	37.9	24.0	54.4	32.8
PF3 - 0,430	1.44		0.48	0.58	2.26	1.56	1.60	2.59	1.56	0.00	0.48	0.93	2.70	1.72	2.66	2.34	16.0	25.0	0.0	7.7	14.9	43.2	27.4	42.5	37.4
PF4 - 0,452	0.93		0.42	0.48	1.89	2.07	0.80	2.05	1.19	0.00	0.45	0.53	2.08	1.82	1.20	2.32	22.0	26.1	0.0	9.9	11.7	45.7	39.9	26.4	51.0
PF5 - 0,474	2.22		0.48	0.90	3.35	1.56	1.70	3.05	1.58	0.00	0.45	0.69	2.62	1.82	1.25	2.55	22.0	34.7	0.0	9.9	15.2	57.6	39.9	27.5	56.1
PF6 - 0,496	1.47		0.48	0.86	2.48	1.56	2.32	3.28	1.85	0.00	0.48	0.88	2.92	1.56	2.01	3.17	22.0	40.6	0.0	10.6	19.4	64.1	34.3	44.2	69.6
PF7 - 0,509	0.73		0.48	1.54	2.04	1.56	4.09	4.85	1.10	0.00	0.48	1.20	2.26	1.56	3.21	4.07	13.0	14.3	0.0	6.2	15.6	29.4	20.3	41.7	52.8
K.U. - 0,516	0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.37	0.00	0.24	0.77	1.02	0.78	2.05	2.43	7.0	2.6	0.0	1.7	5.4	7.1	5.5	14.3	17.0
				</																					

/Šerý, 2021/

Bilancia zemných prác a terénnych úprav

Č.	Kód položky	Popis	MJ	Množstvo celkom
Zemné práce				
	111201101.S	Odstránenie krovín a stromov s koreňom s priemerom kmeňa do 100 mm, do 1000 m ²	m ²	20.000
2	111251111.S	Drvenie orezaných vetiev, s odvozom drevnej drviny do 20 km a so zložením priemeru vetiev do 100 mm	m ³	4.000
3	124403101.S	Výkop vodotoku do 3 m horn. 5 do 1000 m ³	m ³	158.000
4	124403109.S	Výkopy v tečúcej vode pri ltm hornina 5	m ³	158.000
5	132401201.S	Výkop ryhy šírky 600-2000mm hor 5 pre akékoľvek množstvo	m ³	53.000
6	132401291.S	Hĺbenie rýh v tečúcej vode horn.5	m ³	53.000
7	162301241.S	Vodorovné premiestnenie výkopku po nespevnenej ceste z horniny tr.5-7, nad 100 do 1000 m ³ na vzdialenosť do 500 m	m ³	210.000
105*2 "medziskládka				210.000
8	162501232.S	Vodorovné premiestnenie výkopku po spevnenej ceste z horniny tr.5-7, nad 100 do 1000 m ³ na vzdialenosť do 3000 m	m ³	106.000
158+53-105				106.000
9	162501233.S	Vodorovné premiestnenie výkopku po spevnenej ceste z horniny tr.5-7, nad 100 do 1000 m ³ , príplatok k cene za každých ďalších a začatých 1000 m	m ³	318.000
106*3 "3km				318.000
10	167101152.S	Nakladanie neufahnutého výkopku z hornín tr.5-7 nad 100 do 1000 m ³	m ³	105.000
11	171101131.S	Uloženie sypaniny do násypu nesúdržných a súdržných hornín striedavo ukladaných	m ³	105.000
12	171201202.S	Uloženie sypaniny na skládky nad 100 do 1000 m ³	m ³	105.000
13	171209002.S	Skladovanie - zemina a kamenivo (17 05) ostatné	t	168.000
105 * 1,6				168.000
14	180401213.S	Založenie trávniku lúčneho výsevom na svahu nad 1:2 do 1:1	m ²	317.000
15	005720001400.S	Ošivá tráv - semená parkovej zmesi	kg	9.795
317 * 0,0309				9.795
16	181101103.S	Úprava pláne v zárezoch v hornine 5 bez zhutnenia	m ²	251.000
17	181301101.S	Rozprestretie ornice v rovine, plocha do 500 m ² , hr.do 100 mm	m ²	317.000
18	182101102.S	Svahovanie trvalých svahov v zárezoch v hornine triedy 5	m ²	285.000
19	182201101.S	Svahovanie trvalých svahov v násype	m ²	192.000

Vodorovné konštrukcie

20	451571222	Podklad pre dlažbu zo štrkopiesku, hr. nad 100 do 150 mm	m ²	174.000
1,5*116 " 0,400-0,516				174.000
21	465511227.S	Dlažba z lomového kameňa, na sucho s vykľinovaným kameňom, s vyplnením škár ťaž. kamenivom, hr. kameňa 250 mm	m ²	174.000
1,5*116 " 0,400-0,516				174.000

Presun hmôt

22	998332011.S	Presun hmôt pre úpravy vodných tokov a kanály dĺžky do 7000 m, hrádze ochranné, rybničné a ostatné	t	142.251
----	-------------	--	---	---------

/Šerý, 2021/

Rozsah výkopových prác a terénnych úprav bude spresnený v ďalších etapách projektovej prípravy navrhovanej činnosti.

V predmetnom úseku vodného toku sa nachádza niekoľko krov - vrby (*Salix*) – vrba purpurová (*S. purpurea*), v. trojtyčinková (*S. triandra*), v. rakyta (*S. caprea*), topol osikový (*Populus tremula*), ruža šípková (*Rosa canina*). Tieto dreviny budú v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti odstránené (z plochy cca 20 m²). Výrub bude realizovaný v zmysle platnej legislatívy, so súhlasom obce a správcu vodného toku, s drevnou hmotou bude naložené v zmysle platnej legislatívy. Prípadná náhradná výsadba brehovej vegetácie bude vykonaná so súhlasom obce a správcu vodného toku. Vegetácia okolia je výrazne synantropizovaná s výskytom bežných tráv.

Predpokladá sa, že vyššie uvedené negatívne vplyvy budú eliminované uplatnením vhodných opatrení.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch navrhovanej činnosti na ŽP

V súvislosti s navrhovanou činnosťou, vzhľadom na jej charakter, rozsah a umiestnenie, možno očakávať vplyvy, ktoré sú zhrnuté v nasledovnom texte:

Vplyvy na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v susedstve obytných objektov plánovanej IBV, mimo existujúcej zástavby. V etape výstavby bude na dotknutej lokalite výraznejší pohyb automobilov a stavebných mechanizmov, ktorý sa bude prejavovať zvýšeným hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi. Takýto vplyv je vysoko pravdepodobný, priamy, bude len minimálny, krátkodobý, obmedzený na okolie staveniska. Intenzita záťaže nebude predstavovať riziko ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva. Negatívnymi vplyvmi budú dotknutí predovšetkým stavební pracovníci.

Stavebné práce budú znamenať vytvorenie niekoľkých dočasných pracovných miest pracovníkov nasadených stavebných firiem, čo znamená pozitívny vplyv na obyvateľstvo.

Počas prevádzky sa negatívne vplyvy na obyvateľstvo neočakávajú. Čisto teoreticky môže dôjsť k havárii na vodnom toku, vedúcej k porušeniu objektov navrhovanej činnosti, čo by mohlo v znamenať vyliatie vody z vodného toku, čo sa však nepredpokladá. Navrhovaná činnosť má slúžiť na účely zabezpečenia ochrany obyvateľstva pred povodňami, z tohto aspektu sa jedná jednoznačne o pozitívne vplyvy na obyvateľstvo.

Vplyvy na georeliéf, geodynamické javy, horninové prostredie, nerastné suroviny

Navrhovaná činnosť zasiahne do existujúcej konfigurácie georeliéfu a do horninového prostredia koryta predmetného vodného toku počas výstavby v súvislosti s realizáciou výkopových prác. Predpokladá sa, že zásahy do koryta budú len v nevyhnutnom rozsahu pre umiestnenie objektov navrhovanej činnosti. Vplyv na georeliéf a horninové prostredie bude síce trvalý, ale vzhľadom na charakter a rozsah zásahu nie negatívny.

Nepredpokladá sa znečistenie horninového prostredia. Takéto riziko hrozí len v prípade havarijného úniku znečisťujúcich látok (oleje a palivá) zo stavebných mechanizmov.

Navrhovaná činnosť nezvýši mieru súčasného antropického vplyvu na vznik geodynamických javov.

Počas prevádzky sa negatívne vplyvy na reliéf a horninové prostredie nepredpokladajú.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na nerastné suroviny a ich ložiská je vylúčený.

Vplyvy na klimatické pomery, na ovzdušie

Nepredpokladá sa, že navrhovaná činnosť bude mať počas štandardnej prevádzky negatívny vplyv na ovzdušie. Realizácia navrhovanej činnosti má byť prevenciou pre prípad prítalovej vody, v dôsledku klimatickej zmeny, v tomto zmysle možno vplyvy na miestnu klímu považovať za pozitívne.

Negatívny vplyv na ovzdušie bude mať výstavba navrhovanej činnosti, kedy bude dotknutá lokalita zasiahnutá zvýšeným znečistením ovzdušia, pričom hlavnými znečisťujúcimi látkami budú tuhé znečisťujúce látky, najmä prach a emisie - výfukové plyny stavebných mechanizmov. Tieto vplyvy budú vysoko pravdepodobné, priame, krátkodobé, nebudú významné a nedosiahnu takú intenzitu, ktorá by sa prejavila v ovzduší širšieho okolia.

Vplyvy na vodné pomery

Na základe charakteru a rozsahu navrhovanej činnosti možno predpokladať, že v prípade štandardnej prevádzky nevznikne situácia, ktorej dôsledkom by došlo k negatívnemu ovplyvneniu vôd. Práve naopak, navrhovaná činnosť má slúžiť na ochranu pred povodňami a na zabezpečenie zvýšenia prietoku koryta v predmetnom úseku vodného toku a taktiež prevenciu pre prípad prítalovej vody, v dôsledku klimatickej zmeny.

Pohybom stavebných mechanizmov počas výstavby dôjde k zakaleniu vody nerozpustnými anorganickými látkami a čiastočkami pôdy. Dôjde tiež k erózii dnových sedimentov, k ich premiestňovaniu v smere prúdu toku, a v ich postupnom opätovnom usadzovaní. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, priame, dočasné a nie sú významné. Počas výstavby existuje určité riziko znečistenia vôd v dôsledku činnosti stavebných mechanizmov. Tieto vplyvy sú však málo pravdepodobné, vyskytli by sa len v prípade havárie.

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na podzemné vody ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

Vplyvy na pôdu

V súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti dôjde k záberu a k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy v rozsahu 317 m². Z uvedenej plochy bude vykonaná skrývka humusového horizontu. Zasiahnutá pôda je využívaná ako orná pôda a ako plocha určená pre výstavbu IBV. Podľa kódu BPEJ (0889222) nepatrí k najkvalitnejším pôdam v rámci SR (trieda kvality 8), ale v rámci katastrálneho územia obce Višňové, patrí k najkvalitnejším pôdam. Tento zásah je vysoko pravdepodobný, priamy, trvalý, vratný, ale nie významný.

Navrhovaná činnosť má zabezpečiť zastabilizovanie brehov proti ich podmývaniu a zabrániť odplavovaniu pôdy. Iba za havarijnej situácie, by s veľmi malou pravdepodobnosťou, mohlo dôjsť k vyliatiu vody z vodného toku v dôsledku narušenia funkčnosti navrhovaných objektov protipovodňovej ochrany, čo by znamenalo zatopenie okolitej pôdy, príp. až jej odnos z priamo zatopeného územia.

Na ostatných plochách dotknutej lokality sa z výraznejších negatívnych vplyvov na pôdu predpokladajú najmä mechanické poškodenie pôdy, zhutnenie, teoreticky je možná aj kontaminácia pôd z motorových olejov alebo z palív používaných stavebnými mechanizmami počas výstavby. Takáto situácia je však veľmi málo pravdepodobná a môže nastať len v prípade havarijnej situácie. Predpokladá sa dôsledné dodržanie odporúčaných opatrení, možno teda očakávať, že prípadné negatívne vplyvy budú maximálne eliminované.

K obmedzeniu hospodárenia na pôde v širšom okolí, ako aj na jej využívanie, v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti nedôjde.

Iné vplyvy na pôdu sa počas štandardnej prevádzky nepredpokladajú.

Vplyvy na faunu a flóru a ich biotopy

Realizácia navrhovanej činnosti bude mať určitý vplyv na existujúcu faunu a flóru na dotknutom území. Možno očakávať rušivé vplyvy na existujúcu faunu v súvislosti s pohybom a činnosťou stavebných mechanizmov počas výstavby prejavujúce sa zvýšeným množstvom výfukových plynov, prašnosťou, zápachom, hlukovým zaťažením, vibráciami. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú priame, lokálne, krátkodobé a nemožno ich pokladať za významné, ani výrazné.

Z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti bude potrebný výrub niekoľkých jedincov brehovej vegetácie, krovitého porastu vrb, topoľa osikového a ruží. Plánovaná realizácia trávnych brehov, prípadne výsadba náhradnej drevinovej vegetácie vhodného druhového zloženia, bude znamenať kompenzáciu výrubov. Výsadba bude plniť nielen vodoochrannú a protieróznú funkciu, ale aj migračnú, hygienickú, estetickú.

Realizácia zemných prác počas výstavby bude znamenať zmenu a zánik existenčných podmienok fauny, viažucej sa k týmto podmienkam (predovšetkým bezstavovce a drobné zemné cicavce). Taktiež môže dôjsť k priamemu úhynu niekoľkých jedincov na veľmi malej ploche bezprostredného okolia koryta.

Priamo na dotknutej lokalite nebol preukázaný výskyt vzácnych, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov, ani ich biotopy, nepredpokladá sa preto stret záujmov realizácie navrhovanej činnosti s predmetom druhej ochrany. Nemožno vylúčiť občasný výskyt vzácnych, ohrozených a chránených druhov živočíchov na dotknutej lokalite, v podobe využívania úkrytových a potravných možností v okolí. Aj v takomto prípade, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, sa negatívne vplyvy na chránené, vzácne a ohrozené druhy nepredpokladajú.

Vplyvy na krajinu – štruktúru, využívanie, krajinný obraz

Navrhovaná činnosť zohľadňuje existujúcu krajinnú štruktúru okolitého priestoru, rešpektuje hranice existujúcich krajinných prvkov, antropogénnej aj prírodnej povahy a snaží sa nenarušiť priestorovú organizáciu a štruktúru týchto prvkov, ani okolité hospodárske využívanie.

Činnosť bude znamenať vytvorenie nových prvkov poloprírodnej a technickej povahy v rámci prírodného zemného koryta predmetného vodného toku. Tieto objekty budú umiestnené pod úroveň terénu, nebudú znamenať zmenu krajinného obrazu a zmenu krajinného rázu (vzťahy pôvodného charakteru v krajine).

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti v koryte vodného toku, v aluviálnej polohe, mimo vizuálne exponovaných priestorov a v priestore bez významnejších krajinotvorných prvkov, ako aj vzhľadom na použitie prírodných materiálov (lomový kameň) bude vplyv navrhovanej činnosti na krajinný ráz a scenériu nevýznamný. Rušivo bude navrhovaná činnosť pôsobiť počas výstavby, kedy bude mať priestor charakter staveniska, po realizácii navrhovanej činnosti budú nepôvodné objekty postupne organicky začlenené do krajinného priestoru, vizuálny impakt bude eliminovaný taktiež navrhovaným zatrávnením brehov, prípadne výsadbou brehovej drevinovej vegetácie.

Nepredpokladá sa, že by navrhovaná činnosť negatívne ovplyvnila charakter súčasnej krajinnej štruktúry, využívanie územia a reálne biotopy, ako v priebehu výstavby, tak aj počas prevádzky.

Možno predpokladať, že dôjde k zvýšeniu stupňa ekologickej stability aj ekologickej únosnosti územia.

Vplyvy na urbánny komplex

Negatívne vplyvy na urbánny komplex sa neočakávajú.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská

Nepredpokladá sa negatívny vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické a paleontologické náleziská ani vplyv na prvky kultúrneho a historického charakteru. Prítomnosť nepreskúmanej archeologickej lokality však nemožno vylúčiť, pokiaľ sa pri výstavbe takáto preukáže, bude sa postupovať v zmysle platnej legislatívy.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Negatívne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (ľudové tradície, umelecká výroba, remeslá, tradičné hospodárstvo a pod.) sa nepredpokladajú.

Vplyvy na hospodárstvo

Ovplyvnenie hospodárskych aktivít v okolí navrhovanej činnosti, ani v širšom území sa nepredpokladá.

Navrhovaná činnosť má slúžiť k ochrane okrem obyvateľstva aj hospodárstva (orná pôda na susedných pozemkoch, prípadné budúce hospodárske aktivity obyvateľov v rámci plánovanej IBV), pred povodňami, z tohto aspektu sa jedná o pozitívny vplyv.

Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

Negatívny vplyv z týchto aspektov sa neočakáva.

Vplyvy na dopravu a infraštruktúru

Realizáciou navrhovanej výstavby nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu existujúceho, ani plánovaného dopravného systému v území, nebudú kladené zvýšené nároky na cestnú sieť.

Dočasné negatívne ovplyvnenie dopravy spôsobí zvýšený pohyb stavebných mechanizmov počas výstavby. Tieto vplyvy však nemožno v existujúcej dopravnej situácii pokladať za významné, budú lokálneho, krátkodobého charakteru a malého rozsahu. Počas prevádzky sa s vplyvmi nepočíta.

Navrhovaná činnosť nemá nároky na technickú infraštruktúru.

Iné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie sa neočakávajú.

Priestorová syntéza vplyvov

V súčasnosti nie sú známe plánované činnosti, s ktorými by mohla mať navrhovaná činnosť významný negatívny kumulatívny a synergický vplyv v budúcnosti. Navrhovaná činnosť by naopak mala mať z hľadiska iných činností pozitívny vplyv (zabezpečenie protipovodňovej ochrany)

Na základe predchádzajúceho hodnotenia predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva a na základe zhodnotenia existujúcich a plánovaných činností v dotknutom území možno konštatovať, že sa nepredpokladajú významné negatívne synergické a kumulatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, spôsobené v dôsledku alebo spolupôsobením navrhovanej činnosti s inými existujúcimi alebo plánovanými činnosťami.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Zdravotné riziká vyplývajúce z výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti majú charakter potenciálnych rizík.

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k určitému negatívnemu ovplyvneniu pracovníkov pri výstavbe vo forme vystavenia hlučnosti, vibráciám, prašnosti, exhalátom, zápachu. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú priame, krátkodobé a predpokladá sa, že budú takého rozsahu, že zdravotné riziko pri nich nebude hroziť. Hrozí tiež určité riziko pracovného úrazu, čo je možné významne eliminovať nasadením kvalifikovaných pracovníkov, používaním stavebnej techniky vo vyhovujúcom prevádzkovom stave a dôsledným dodržiavaním zásad bezpečnosti pri práci.

Možno tiež predpokladať ovplyvnenie faktorov kvality a pohody obyvateľov okolitých obytných objektov, tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, priame, budú krátkodobé, časovo obmedzené na obdobie výstavby a nebudú takého rozsahu, že by znamenali zdravotné riziko pre obyvateľstvo.

V etape prevádzky sa nepredpokladajú žiadne negatívne vplyvy navrhovanej činnosti v podobe zdravotných rizík s výnimkou veľmi málo pravdepodobných havarijných situácií (napr. vyliatie vody z koryta v dôsledku zatarasenia koryta vodného toku v dôsledku zemetrasenia, zosuvu a pod.).

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknutá lokalita leží mimo chránených území národnej a európskej siete chránených území, mimo chránených prírodných zdrojov a mimo inak významných častí prírody a krajiny, ako aj ich ochranných pásiem. Takéto územia sú v dostatočnej vzdialenosti od dotknutej lokality, nepredpokladá sa preto negatívny vplyv na tieto územia, ani na predmet ich ochrany.

Predmetný vodný tok má vymedzené ochranné pásmo 4,0 m od brehovej čiary. Brehová čiara je priesečnica vodnej hladiny s príľahlými pozemkami, po ktorú voda stačí pretekať medzi brehmi bez toho, aby sa vylievala do príľahlého územia.

V miestne lokalizácie navrhovanej činnosti sa nenachádzajú žiadne ďalšie ochranné pásma chránených území, prírodných zdrojov, ani technických objektov.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Neočakáva sa, že by navrhovaná činnosť mohla negatívne ovplyvniť prvky územného systému ekologickej stability, nakoľko žiaden z vymedzených prvkov ÚSES nezasahuje do dotknutej lokality.

Na miestnej úrovni možno považovať vodné toky, vrátane predmetného vodného toku za biokoridory, súvislé porasty plnia funkciu biocentier, trvalé trávne a drevinové porasty v otvorenej krajine sú interakčnými prvkami. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa negatívne ovplyvnenie týchto krajinných prvkov nepredpokladá.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Vplyvy počas výstavby a štandardnej prevádzky sú vo vyššie uvedenom texte tejto kapitoly a možno ich zhrnúť nasledovne:

Najvýznamnejšími vplyvmi bude zásah do prirodzeného zemného koryta predmetného vodného toku, čiastočne aj do horninového prostredia, do georeliéfu, do pôd a do vegetačnej pokrývky (niekoľko jedincov drevinovej vegetácie) bezprostredného okolia koryta vodného toku pri realizácii zemných prác počas výstavby navrhovanej činnosti. Uvedené vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú priame, trvalé, ale vzhľadom na rozsah a prínos navrhovaného riešenia málo významné a vratné.

Počas výstavby bude tiež vznikať prašnosť, hlučnosť, vibrácie, produkcia výfukových plynov, stavebných odpadov. Tieto vplyvy sú vysoko pravdepodobné, budú priame, vzhľadom na rozsah málo významné, dočasné, obmedzené na obdobie výstavby. Počas výstavby budú negatívnymi vplyvmi ovplyvnení predovšetkým zamestnanci stavebných firiem realizujúcich výstavbu, prípadne obyvateľstvo žijúce popri prístupovej komunikácii k realizácii navrhovanej činnosti.

Počas prevádzky sa negatívne vplyvy nepredpokladajú.

Súčasné využívanie dotknutého územia nebude negatívne ovplyvnené navrhovanou činnosťou, práve naopak. Súčasná priestorová štruktúra krajiny dotknutého územia sa v dôsledku realizácií navrhovanej činnosti nezmení, dôjde k posilneniu stupňa ekologickej stability a ekologickej únosnosti.

Nedôjde k negatívnym vplyvom na obyvateľstvo, jeho štruktúru, zdravotný stav, ani pohodu.

Neštandardná a z hľadiska vplyvov na životné prostredie, či na zdravie ľudí najnebezpečnejšia je situácia v prípade havárie. Riziká v súvislosti s haváriami sú zhrnuté v časti 9. tejto kapitoly.

Iné výrazné negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Nie je podložený predpoklad, že by realizácia navrhovanej činnosti vyvolala nejaké súvislosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť súčasný stav životného prostredia v dotknutom území v oblasti ochrany prírody, prírodných zdrojov, zdravia ľudí alebo kultúrnych pamiatok.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti (možnosť havárie)

Riziká počas výstavby navrhovanej činnosti sú obdobné ako pri každej inej stavebnej činnosti, kedy môže dôjsť k havarijnej situácii na stavebných mechanizmoch, v dôsledku čoho môže dôjsť k úniku ropných látok do pôd, do horninového prostredia, do vôd.

K havarijným stavom môže dôjsť v dôsledku krízových situácií spôsobených napr. vojnovým konfliktom, sabotážou, technickou haváriou (zlyhanie technických opatrení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných faktorov (napr. seizmicita, zosuvy, prívalové dažde, enormné množstvá snehu..). Dôsledkom takejto extrémnej rizikovej situácie môže byť poškodenie objektov navrhovanej činnosti, čo môže spôsobiť vyliatie vody mimo usmerneného toku.

Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie a takéto riziká sú prakticky vylúčené. Technické riziká je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe, ako aj špecifických prevádzkových predpisov po výstavbe navrhovanej činnosti.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné

Identifikované predpokladané negatívne vplyvy a riziká navrhovanej činnosti môžu byť zmiernené až úplne minimalizované s uplatnením niekoľkých opatrení. Za najvýznamnejšie pokladáme nasledovné opatrenia, charakteru legislatívneho, technického, technologického a prevádzkovo-organizačného:

Počas celej realizácie navrhovanej činnosti budú rešpektované relevantné právne predpisy a normy, počas výstavby aj počas prevádzky navrhovanej činnosti, predovšetkým zákon o vodách č. 364/2004 Z. z., zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy 75 2102 "Úpravy riek a potokov", STN 73 6822 "Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi" a pod.

Bude potrebné požiadať o vydanie stanoviska k pripravovanému zámeru v zmysle § 17 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (odňatie z poľnohospodárskej pôdy).

Stavebník pred vydaním stavebného povolenia požiada poverenú organizáciu o vypracovanie odborného posudku ku kategorizácii vodnej stavby ako podkladu pre určenie kategórie vodnej stavby Ministerstvom životného prostredia SR a na základe zaradenia vodnej stavby do kategórie bude potrebné vykonávať technicko-bezpečnostný dohľad nad vodnou stavbou.

Bude potrebné vypracovať Povodňový plán zabezpečovacích prác zhotoviteľa stavby, ktorý bude zaslaný na vyjadrenie správcovi vodného toku a predložený na schválenie orgánu ochrany pred povodňami a špeciálnemu stavebnému úradu (Okresný úrad v Žiline) pred začatím realizácie vodnej stavby.

SVP, š.p bude vykonávať dozor nad stavbou, pred začatím prác bude potrebné prizvať správcu vodného toku.

Počas výstavby

Bude potrebné už od začiatku výstavby zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia.

Bude potrebné vykonať všetky dostupné opatrenia, aby počas realizácie stavby nedošlo k ohrozeniu kvality povrchových a podzemných vôd.

Stavebník pred začiatkom stavebných - zemných prác preverí u jednotlivých správcov sieti možnosť križovania navrhovanej stavby a v prípade potreby zabezpečí vytýčenie jednotlivých inžinierskych sietí v mieste staveniska.

Budú rešpektované ochranné pásma inžinierskych sietí.

Pred zahájením vytyčovacích prác a prevádzaním stavebných prác bude potrebné vykonať skrývku humusového horizontu.

Skrývka bude použitá v rámci terénnych úprav. Dočasne bude uložená na skládku na pozemku a navrhovateľ zabezpečí ochranu pred jej znehodnotením.

Taktiež zemina z výkopov bude uložená na skládku na pozemku a bude použitá na terénne úpravy.

Hranice staveniska budú viditeľne označené.

Pri realizácii stavby sa nebude zasahovať mimo priestor výstavby.

Okolité pozemky, ak budú stavbou dotknuté, bude potrebné uviesť do pôvodného stavu na náklady stavebníka.

Bude zabezpečená ochrana materiálov a zariadení na stavenisku.

Vozidlá a mechanizmy budú vyhovujúceho technického stavu a bude zabezpečená ich kontrola a údržba.

Vozidlá budú zabezpečené proti úniku ropných látok.

Vozidlá sa budú pohybovať len po dohodnutých prístupových cestách.

Vozidlá opúšťajúce stavenisko budú očistené. Prístupové komunikácie budú pravidelne čistené.

Pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie v zariadeniach, v ktorých sa uskladňujú, alebo prepravujú (kontajnery, resp. korby vozidiel) bude potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašných emisií.

S odpadmi vznikajúcimi realizáciou stavby sa bude nakladať v zmysle platnej legislatívy. Pôvodca odpadu bude povinný odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadom.

Odpad nebude skládkovaný na brehu vodného toku.

Počas stavebných prác nebude umiestnený žiaden stavebný materiál ani iné predmety v koryte predmetného vodného toku.

Na stavbe nebudú používané materiály a technologické postupy ohrozujúce životné prostredie.

Bude rešpektované ochranné pásmo predmetného vodného toku. Bude potrebné, aby bolo voľne prístupné pre správcu toku z dôvodu výkonu jeho správy. V ochrannom pásme je v zmysle STN 752102 neprípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

Bude dodržané smerové a výškové vedenie úpravy toku, rozmery koryta toku, sklony svahov a ďalšie technické parametre v zmysle projektovej dokumentácie.

Nenaruší sa stabilita brehov predmetného vodného toku.

Pred začiatkom prác budú všetci pracovníci poučení o ochrane zdravia a bezpečnosti práce na stavenisku.

Pri práci budú používané predpísané ochranné a pracovné pomôcky.

Ku kolaudačnému konaniu stavby bude potrebné správcovi vodných tokov predložiť schválený manipulačný poriadok vodnej stavby a povodňový plán zabezpečovacích prác stavby.

O súhlas na výrub bude potrebné požiadať obec (viac ako 10m² plochy) a bude tiež potrebné prerokovať výrub so správcom vodného toku (brehový porast rastúci v koryte toku a do 10 m od jeho brehovej čiary).

Bude potrebné previesť zatrávnenie nezavodnenej časti, ideálne by bolo taktiež uplatnenie vhodnej kríkovej výsadby. Na realizáciu výsadby drevín a ich druhové zloženie bude potrebný súhlas obce a správcu vodného toku.

V prípade akejkoľvek havarijnej situácie bude potrebné túto okamžite riešiť a zabrániť jej ďalšiemu šíreniu.

Počas prevádzky

Protipovodňové opatrenia pri plnení svojej funkcie nebudú spôsobovať negatívne environmentálne vplyvy, preto nie je potrebné navrhovať opatrenia na ich minimalizáciu.

Pre spoľahlivú funkciu navrhovaných objektov protipovodňovej ochrany bude potrebné pravidelne kontrolovať a udržiavať jednotlivé objekty v dobrom technickom stave a funkčnosti.

Úprava koryta vodného toku ostane v údržbe obce a SVP, š.p., ktoré budú dbať o jeho údržbu a statickú bezpečnosť.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa nepredpokladá nutnosť uplatnenia územnoplánovacích opatrení. Navrhovaná činnosť je v súlade s platným ÚPN obce.

Kompenzačné opatrenia nie je potrebné prijímať.

Všetky navrhované opatrenia sú realizovateľné.

Navrhované opatrenia a odporúčania bude pre dosiahnutie zmiernenia negatívnych vplyvov nevyhnutné dodržať.

Budú rešpektované relevantné pripomienky a odporúčania zainteresovaných subjektov k navrhovanému zámeru.

Konkrétne spresnenie uvedených opatrení bude riešené a dokumentované v následných projektových dokumentáciách pre realizáciu navrhovanej činnosti.

Ďalšie opatrenia bude potrebné prijímať, ak tieto vyplynú z ďalšieho vývoja procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a povoľovania navrhovanej činnosti.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa činnosť nerealizovala (= nulový variant), zostal by predmetný vodný tok v prirodzenom zemnom stave s doterajším prietokom a dotknutá lokalita s plánovanou výstavbou IBV by zostala v ohrození objavujúcimi sa opakovanými povodňovými situáciami.

V širších súvislostiach je nulový variant popísaný ako charakteristika súčasného stavu životného prostredia v príslušnej kapitole predkladaného Zámeru, súčasnú situáciu dotknutej lokality dokumentuje priložená fotodokumentácia.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Relevantnou územnoplánovacou dokumentáciou pre dotknutú lokalitu je Územný plán obce Višňové – Zmena a doplnok č. 3 (Pivarči, Krajč, 2015). Tento ÚPN bol schválený a záväzná časť vyhlásená uznesením č. 19/2016 zo dňa 17. 03. 2016. Výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia je v prílohe zámeru.

Uvedená územnoplánovacia dokumentácia dotknutú lokalitu nerieši, avšak rieši územie plánovanej IBV bezprostredne susediace a ovplyvňované (ohrozované) vylievaním vody z predmetného vodného toku. ÚPN predurčuje okolité územie na funkčné využitie – obytné územie s prevahou rodinných domov s regulatívmi zástavby.

Pôvodnou ÚPN je územný plán autorov Pivarči, M., et al., 2003 schválený uznesením obecného zastupiteľstva vo Višňovom č. 179/2003 zo dňa 28. 11. 2003. Zmena a doplnok č. 1 bola schválená uznesením č. 53/2005 zo dňa 09. 09.2005 a Zmena a doplnok č. 2 bola schválená uznesením č. 14/2012 zo dňa 22. 03. 2012.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja (Kropitz, P., Pivarči, M. et al., 1998). ÚPN VÚC ZASK má niekoľko zmien a doplnkov. Záväzná časť ÚPN VÚC Žilinského kraja bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998 zo dňa 16. 05. 1998.

V roku 2010 boli vypracované Zmeny a doplnky č. 4 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja. Záväzná časť Zmien a doplnkov č. 4 bola schválená zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja uznesením č. 26/2011 zo dňa 27. 06. 2011. Pre tento dokument sa návrhový rok 2015 nahrádza v celom rozsahu záväznej časti návrhovým rokom 2025. Výhľadový rok sa posúva po r. 2025.

Zo schválených zmien v záväznej časti Zmien a doplnkov č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja sa k.ú. obce Višňové z aspektu navrhovanej činnosti dotýkajú nasledovné záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešné stavby:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,

6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:

6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriamiam tokov;

6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami;

6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,...

V záujme obce, štátu i Európskej únie je podporovať aktivity zamerané na zabezpečenie ochrany obyvateľstva a hospodárstva pred živelnými pohromami, možno tak predpokladať, že navrhovaná činnosť je v súlade s relevantnými strategickými dokumentmi lokálneho, regionálneho i vyššieho územného rozmeru.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje postup posudzovania navrhovanej činnosti z hľadiska jej predpokladaného vplyvu na životné prostredie. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná v zmysle zákona. Posudzovaný zámer spadá do povinnosti uskutočniť zisťovacie konanie.

Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva boli vyhodnotené vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti, pričom do úvahy bola braná pravdepodobnosť, charakter, rozsah, trvanie, významnosť a vratnosť vplyvu.

Vychádzajúc z doterajších výsledkov hodnotenia vplyvov na životné prostredie za najzávažnejšie problémové okruhy posudzovaného zámeru možno považovať:

- zásah do koryta predmetného vodného toku,
- vnesenie umelých prvkov do prirodzeného koryta,
- odstránenie brehovej NDV,
- znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi počas výstavby,
- hluková záťaž, vibrácie, zápach počas výstavby.

Uvedené vplyvy nie sú významné, vplyvy na obyvateľstvo v podobe znečistenia ovzdušia, hluku príp. zápachu budú časovo a priestorovo obmedzené iba na etapu výstavby, budú sa prejavovať predovšetkým v bezprostrednom okolí navrhovanej činnosti.

Počas štandardnej prevádzky sa neočakávajú žiadne negatívne vplyvy.

Posudzovaná činnosť bude prínosná z hľadiska zabezpečenia ochrany obyvateľstva a hospodárstva pred povodňami.

Z celkového posúdenia predpokladaných vplyvov realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie možno skonštatovať, že investičný zámer je realizovateľný, bez očakávania významných negatívnych vplyvov na životné prostredie, chránené územia, chránené druhy a zdravie ľudí, pokiaľ sa pri realizácii dodržia odporúčané opatrenia na elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov.

Podmienky, návrhy alebo odporúčania, ktoré vyplynú z príslušných stanovísk k Zámeru budú akceptované v potrebnom rozsahu a budú predmetom povoľovacieho konania v súlade s platnou legislatívou.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Navrhovaná činnosť je riešená len v jednom realizačnom variante, tak, ako bola spracovaná pre účely Dokumentácie pre stavebné povolenie (Šerý, 2021), vzhľadom na skutočnosť, že navrhovanú činnosť – úpravu vodného koryta toku s cieľom zabezpečenia protipovodňovej ochrany plánovanej IBV – je potrebné realizovať na konkrétnom úseku predmetného vodného toku.

Navrhovateľ požiadal príslušný orgán dňa 03. 03. 2022 o upustenie od variantného riešenia. Príslušný orgán vyhovel žiadosti a listom č. OU-ZA-OSZP3-2022/018249-002 zo dňa 14. 03. 2022 upustil od požiadavky variantného riešenia zámeru (list v prílohe).

Tvorba kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu a výber optimálneho variantu

Vzhľadom na nevyhnutnosť realizácie navrhovanej činnosti vo vzťahu k ochrane plánovanej IBV a na upustenie od variantného riešenia a nebola realizovaná tvorba kritérií, určenie ich dôležitosti a výber optimálneho variantu.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Navrhovaný variant predstavuje úpravu koryta predmetného potoka na bezpečné prevedenie povodňových prietokov s cieľom zabezpečiť protipovodňovú ochranu bezprostredného okolia vodného toku – plochy plánovanej IBV. Úpravy na predmetnom toku neboli doposiaľ vykonané. Jedná sa o novú činnosť.

Navrhovaný variant sa po posúdení vplyvov na životné prostredie a zdravie javí ako optimálny variant.

Odporúča sa na realizáciu taktiež preto, že je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce Višňové (hlavne Zmena a doplnok č. 3), s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Višňové, s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou veľkého územného celku Žilinského samosprávneho kraja (hlavne Zmena a doplnok č. 4), ako aj s inými relevantnými strategickými dokumentmi.

Posudzovaný realizačný variant je technicky, environmentálne aj ekonomicky realizovateľný.

Nulový variant predstavuje ponechanie predmetného úseku vodného toku v súčasnom stave, čo predstavuje riziko povodňových situácií a ohrozenie plánovanej IBV, škody predovšetkým na majetku, prípadne aj na zdraví obyvateľstva.

Negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakávajú, resp. len v rozsahu uvádzanom v príslušných častiach textu predkladaného zámeru. Väčšinu negatívnych vplyvov možno spájať s etapou výstavby, budú mať preto len dočasný charakter a vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti budú tieto vplyvy málo významné. Navyše očakávané negatívne vplyvy budú eliminované až minimalizované uplatnením súboru účinných opatrení, ktoré predpokladáme, že budú realizované a dodržané.

V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli identifikované žiadne závažné negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia a zdravie obyvateľstva. Navrhovaná činnosť má prispieť k ochrane obyvateľstva dotknutého územia pred povodňami, taktiež k zvýšeniu prietoknosti koryta v predmetnom úseku, zastabilizovaniu brehov proti ich podmykaniu a odplavovaniu pôdy a taktiež prevenciu pre prípad prívateľnej vody, v dôsledku klimatickej zmeny.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Zdokumentovanie posudzovaného zámeru predstavujú grafické prílohy, ktoré tvoria súčasť predkladaného elaborátu.

Zoznam príloh

Situácia
Pozdĺžny profil
Priečne profily
Katastrálna mapa
List vlastníctva

Územný plán obce – ZaD č. 3
Ochrana prírody a krajiny
ÚSES
Stresové javy

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, zoznam hlavných použitých materiálov

Zoznam použitých materiálov

DŽATKO, M., SOBOCKÁ, J. ET AL., 2009: Príručka pre používanie máp pôdnoekologických jednotiek. Inovovaná príručka pre bonitáciu a hodnotenie poľnohospodárskych pôd Slovenska. VÚPaOP, Bratislava, ISBN 978-80-89128-55-6, 101 pp.

GOCÁL, M. ET AL., 2016: IBV Grundy – Višňové. Zámer. Engom, s.r.o., Žilina, 89 pp. + prílohy

KOREŇOVÁ, Ľ., 2011: Voda ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 55 pp.

KROPITZ, P., PIVARČI, M. ET AL., 1998: Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, Združenie VÚC Žilina, URKEA, s.r.o., Banská Bystrica, 522 pp. + prílohy

LUKNIŠ, M., PLESNÍK, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, 119 pp.

LUKNIŠ, M. ET AL., 1972: Slovensko 2. Príroda. Príroda, Bratislava, 917 pp.

MATULA, M., PAŠEK, J., 1986: Regionálna inžinierska geológia ČSSR. 1. vyd., Alfa Praha, SNTL Bratislava, 1-295 63-565-86 03

MAZÚR, E. ET AL. 1980: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie. Bratislava : VEDA, 296 pp.

MAZÚR, E., 1992: Typy reliéfu. Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV

MAZÚR, E., KRIPPEL, E., PORUBSKÝ, A., TARÁBEK, K., 1977: Geoekologické-prírodné krajinné typy. Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV

MAZÚR, E., LUKNIŠ, M. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť Slovensko. Bratislava: Slovenská kartografia

MICHALKO, J., ET AL., 1986a: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. SAV VEDA, Bratislava, 162 pp.

MICHALKO, J., ET AL., 1986b: Geobotanická mapa ČSSR, mapová časť. SAV VEDA, Bratislava

MIKLÓS, L., HRNČIAROVÁ, T. (EDS.) ET AL. 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava, MŽP SR, 344 pp., ISBN 80-88833-27-2

MIKLÓS, L., IZAKOVIČOVÁ, Z., BOLTÍŽIAR, M., DIVIAKOVÁ, A., GROTKOVSKÁ, L., HRNČIAROVÁ, T., IMRICHOVÁ, Z., IZAKOVIČOVÁ, Z., KOČICKÁ, E., KOČICKÝ, D., KENDERESSY, P., MOJSES, M., MOYZEOVÁ, M., PETROVIČ, F., ŠPINEROVÁ, A., ŠPULEROVÁ, J., ŠTEFUNKOVÁ, D., VALKOVCOVÁ, Z., ZVARA, I., HREŠKO, J., LAUKO, V., DAVID, S. 2005: Atlas reprezentatívnych potenciálnych geoeosystémov Slovenska. Bratislava : ÚKE SAV, MŽP SR, MŠ SR, 123 pp., ISBN 80-969272-4-8

MŽP SR, 2002a: Hodnotenie plánov a projektov významne ovplyvňujúcich lokality sústavy NATURA 2000. Metodická príručka k ustanoveniu článkov 6(3) a 6(4) smernice o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS. EK, Riaditeľstvo pre životné prostredie, Vydavateľstvo TU Zvolen, 85 pp., ISBN 80-228-1213-7

MŽP SR, 2002b: Starostlivosť o územia NATURA 2000: Ustanovenia článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, Vydavateľstvo TU Zvolen, 72 pp., ISBN 80-228-1202-1

PIVARČI, M., ET AL., 2003: Územný plán obce Višňové. Architektonické ateliéry AUT, Žilina, 116 pp. + prílohy

PIVARČI, M., KRAJČ, P., 2015: Územný plán obce Višňové - Zmena a doplnok č. 3, Žilina, 26 pp. + prílohy

PLESNÍK, P., ET AL., 1989: Malá slovenská vlastiveda, I. Obzor, Bratislava, 396 pp.

PORUBSKÝ, A., 1982: Podzemné vody, Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV, Bratislava

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Višňové, 2007, 42 pp.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 – 2020. 2015, 340 pp.

RUŽIČKOVÁ, H., HALADA, Ľ., JEDLIČKA, L., KALIVODOVÁ, E., 1996: Biotopy Slovenska, ÚKE SAV, Bratislava, 192 pp.

SAŽP, 2020: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina. Banská Bystrica, SGS Holding, a.s. Banská Bystrica, 313 pp.

STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (EDS.), 2000: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 pp.

ŠGÚDŠ, 2007: Digitálna regionálna geologická mapa Slovenska

ŠTEFFEK, J. (ED.), 1993: Terminologický slovník ekológie a environmentalistiky. KEAKE SAV, Banská Štiavnica, 102 pp.

ŠUBA, J. ET AL., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. SHMÚ, Bratislava, 100 pp.

VALACHOVIČ, M., DRAŽIL, T., STANOVÁ, V., MAGLOCKÝ, Š. (EDS.) 2002: Biotopy Slovenska zaradené do Smernice o biotopoch č. 92/43/EHS. Interpretčný manuál. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie a Botanický ústav SAV, Bratislava, 145 pp.

VILINOVÁ, K., 2012: Zdravotný stav obyvateľstva Slovenska. UKF, FPV Nitra, 128 pp.

a súvisiace právne predpisy, normy a nariadenia z oblasti výstavby, životného prostredia a jeho zložiek, ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľstva, ochrany pred povodňami, požiarnej prevencie, poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, odpadového hospodárstva, pracovného prostredia, ochrany kultúrno-historických hodnôt a pod.

Internetové zdroje

<https://apl.geology.sk/radio>
<https://kataster.skgeodesy.sk>
<https://mpompr.svp.sk>
<http://www.enviroportal.sk>
<http://www.guds.sk>
<http://www.iszp.sk>
<http://www.minzp.sk>
<http://www.sazp.sk>
<https://www.scitanie.sk>

<http://www.shmu.sk>
<http://www.sodbtn.sk/obce>
<http://www.sopsr.sk>
<https://www.visnove.sk>
<http://www.vupop.sk>

K spracovaniu boli použité interné materiály navrhovateľa, ktoré sú u neho v prípade záujmu k dispozícii:

ŠERÝ, M., 2021: Višňové - Slnčné Grundy, Úprava Bezmenného prítoku Rosinky, r.km 0,400-0,516. Dokumentácia pre stavebné povolenie. ANMIRA, s.r.o., Beluša, Technická správa 8 pp. + prílohy

KANDERA, K., FEKEČ, P., 2016: Višňové – IBV Grundy. Inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum. Progeo, Žilina, 37 pp. + prílohy

K spracovaniu bola použitá aj vlastná environmentálna databáza a vlastné dokumentácie z hodnotenia vplyvov na životné prostredie (zámery, správy o hodnotení, oznámenia o zmene).

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Ku dňu vypracovania zámeru boli vydané nasledovné vyjadrenia a stanoviská (chronologicky):

SHMÚ, Odbor Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Žilina – Hydrologické údaje – zaslanie, list č. 306-2395/2021/4944 zo dňa 12. 04. 2021

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Piešťany, Správa povodia stredného Váhu I. Púchov, Nimnica – “Višňové – Slnčné Grundy, Úprava Bezmenného prítoku Rosinky, r. km 0,400 – 0,516 k.ú. Višňové – vyjadrenie k DSP”, list č. CS SVP OZ PN 4990/2021/2 zo dňa 14. 6. 2021

Slovak Telekom, a.s. – Vyjadrenie k existencii telekomunikačných vedení a rádiových zariadení a všeobecné podmienky ochrany sietí spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a DIGI SLOVAKIA, s.r.o., list č. 6612117770 zo dňa 14. 06. 2021

Distribúcia SPP, a.s., Bratislava – Vyjadrenie k žiadosti o stanovisko k projektovej dokumentácii pre stavebné povolenie k umiestneniu stavby z hľadiska bezpečnostných a ochranných pásiem plynárenských zariadení, list č. TD/NS/0494/2021/Šo zo dňa 18. 06. 2021

Obec Višňové – stanovisko k stavebnému povoleniu na vodnú stavbu: “Višňové – Slnčné Grundy, Úprava bezmenného prítoku Rosinky, r.km 0,400 – 0,516 v k.ú. Višňové”, list č. O 135/2021 zo dňa 19. 08. 2021

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia – Stanovisko k projektovej dokumentácii pre SP, list č. OU-ZA-OSZP3-2021/048010-002/Bar zo dňa 13. 12. 2021

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia – “Višňové – Slnčné Grundy, Úprava bezmenného prítoku Rosinky v r.km 0,400 – 0,516” – stanovisko k projektovej dokumentácii, list č. OU-ZA-OSZP3-2022/013254-02/Hnl zo dňa 04. 02. 2022

„Upustenie od variantného riešenia“ Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, list č. OU-ZA-OSZP3-2022/018249-002 zo dňa 14. 03. 2022

3. *Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie*

Všetky dostupné a požadované informácie o navrhovanej činnosti, o predpokladaných vplyvoch a o návrhoch opatrení na elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov, o navrhovateľovi a o dotknutom území sú v predkladanom zámere.

Pri spracovaní predkladaného zámeru sa nevyskytli žiadne skutočnosti, ktoré by boli predmetom doplňujúcich informácií o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Pre povolenie navrhovanej činnosti bude vypracovaná a povoľujúcemu orgánu predložená príslušná projektová dokumentácia.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Zvolen, apríl 2022

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. *Spracovatelia zámeru*

Mgr. Erika Kočická, PhD., Študentská 22, 960 01 Zvolen

2. *Potvrdenie správnosti údajov podpísom spracovateľa zámeru a oprávneného zástupcu navrhovateľa*

Správnosť a úplnosť údajov technického charakteru potvrdzuje navrhovateľ.

Za správnosť a úplnosť údajov environmentálneho charakteru zodpovedá spracovateľ zámeru.

Spracovateľ Zámery:

.....
Mgr. Erika Kočická, PhD., odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie vplyvov na ŽP, zapísaná v zozname pod číslom 352/2003 – OPV

Zástupca navrhovateľa:

.....
Renáta Trpišová, oprávnený zástupca navrhovateľa